

REDAKCJA
WŁOCŁAWEK
Brzeska 29
ADMINISTRACJA
Przedmiejska 20
Telefon № 11-00

Express Kujawski

Redaktor w sprawach pisma przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 29 od godziny 14-ej do godziny 16-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt. Redakcja rękopisów niezastreżonych nie zwraca i zastępuje sobie prawo zwłoka.

Warunki prenumeraty: miesięczna z odbiorem w Administracji zł. 2,50 z odbiorem do domu i zamiesz. zł. 3,— dla wojskowych, ar. i emerytów, urzędników emerytowanych, polejki i robotników zł. 2.—

Ceny ogłoszeń: na stronach włocławekich 15 gr. za mm. Ogłoszenie zamieszczamy przez 1, 2, 3, 4, 5 spałk, drobne 15 groszy za wyracim. Aruku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie.

Niech ten wyrok będzie ostrzeżeniem

Poznań, 13. 4.

Najwyższy ustawowy wymiar kary zastosował Sad Okręgowy w Warszawie względem Cywińskiego, oceniając jego ohydny występ przeciw godności Narodu, uosobionej w geniuszu Największego z Polaków. Reakcja to najzupełniej uzasadniona. Skoro nie ma w zwyrodniałych jednostkach odczucia najgłębszych nakazów moralności narodowej, nie wystarczy reakcja opinii społeczeństwa. N straży najwyższego szacunku dla ideałów narodowych stanąć musi prawo, jeśli spalone psychicznie indywidua nie potrafią nawet zataić zbrodniczych skłonności ich oplwania.

To zaś było oczywistą intencją publicystycznego elaboratu Cywińskiego na łamach „Dziennika Wileńskiego”. Bez powątpiewań najbliższych ustalił to sąd na przewodzie. Dlaczegożby bowiem śmiał targnąć się ów endecyzna na kult dla Marszałka Piłsudskiego? — pyta, wnikać w istotę sprawy, organ wymiaru sprawiedliwości. I znajduje odpowiedź w oświadczeniu samego oskarżonego, kiedy „wspomnił, iż z natury swej jest krytycznie usposobiony do odcaczającego go świata i wyraził przy tym myśl, że im większego kultu ktoś zażywa, tym silniej należy dążyć do odbrązowienia go. Właśnie tego zadania — pomniejszenia postaci Wielkiego Marszałka — czytamy w motywacji wyroku — podjął się oskarżony. To było jego intencją i pobudką działania. Zresztą sąd na podstawie analizy treści całego artykułu dochodzi do przekonania, iż oskarżony zmierzał do jednego celu — do odebrania Narodowi wiary we własne siły, do wywołania zwątpienia co do swej i Wodza Narodu wartości”.

Osiągał Cywiński ów cel, godząc w osobę Marszałka Piłsudskiego, a więc przez to i w Naród cały. B o w i e m N a r ó d — „to nie tylko zespół jednostek mówiących tym samym językiem. To zespół ludzi, złączonych krwią i duchem. Z tej krwi Narodu Polskiego i z tego ducha wyrósł Józef Piłsudski i będąc tego ducha najdoskonalszym wcieleniem, stał się Królem Duchem swego Narodu, stał się jego miłością i wzorem, stał się symbolem. A imię jego w sercach Polaków na zawsze głęboko wyrzeźbione, tak ściśle z imieniem Narodu zostało związane, że jakkolwiekby jego zniewaga dotykał cały Naród Polski, tego narodu jest wyzwaniem i obrazem”.

Wobec takiego wyzwania, wobec takiej obrazu reakcja prawna jest konieczna. I mylił się konserwatywny publicysta Studnicki, kiedy na łamach wileńskiego „Słowa” wywodził, że Piłsudski nie potrzebuje ochrony prawnej swego imienia, ponieważ jest on wcieleniem dramatu, który „nie będzie nigdy zrozumiany, jeśli na drodze analizy jego zjawi się kodeks karny”. Tu już jednak nie chodzi o Piłsudskiego — jako nieprzejętą miary osobistość — tu chodzi o imponowalność narodową. I nie chodzi o jakąś „analizę dramatu” ale o niezwykle szacunek dla bezspornie uznanych walorów moralnych polskiej społeczności.

Proces Cywińskiego i związane z nim echa wykazują aż nadto, jak słuszne było wprowadzenie szczególnych sankcyj za znieważanie Pierwszego Marszałka Polski. Niezbędne okazało się podjęcie zdecydowanej akcji przeciwko różnej maści „odbrązowiaczom” i „analitykom”. A charakter tej akcji musi być całkiem określony.

Mówił — przypomniał prokurator — sam J. Piłsudski: „Gdy będziecie myśleli o obronie mojej czci, to proszę, aby ta obrona była skuteczna. Ja szukam metod skutecznych, ja szukam uderzeń, które burzą, a nie ta-

kich, które sprawiają tylko satysfakcję za pomocą gestu. Ktokolwiek będzie mnie bronił, to proszę niech mnie broni skutecznie. W poszukiwaniu środków dla obrony czci, dla obrony honoru, jestem bezwzględny”. Więc z całą bezwzględnością położyć należało kres tolerancji, co słała anarchiczne kampanie oszczerstw.

Należało postąpić tak tym bardziej, że wyrok zapadł nie tylko przeciw Cywińskiemu. Na ławie oskarżonych zasiadł przecież cały obóz nienawiści względem wszystkiego, co w Narodzie twórcze i wzniosłe. Napiętnowania doznały te sfery i me-

tody, od lat kilkudziesięciu karło zwalczające geniusz Odrodzenia Polski, których Cywiński był zaledwie drugorzędym, skromniutkim wyrazicielem. Przeciwno nim właśnie zapadł wyrok, personalnie wymierzony w groteskową na polity figurow „do centa polonistyki” U. S. B.

Niechże ten proces, ten wyrok, te sankcje karne będą dla wszystkich kolumnatorów — niezależnie od kalibru partyjnego i przestępczego sprytu — dostatecznym ostrzeżeniem. Naród nie ścierpi dłużej w swym łonie gangreny, zatrzuwającej źródła jego najżywoźniejszej siły. (Y)

Posel Charwat o dzisiejszej Litwie

(tel. wł.) Warszawa, 13. 4.

(ss) Wczoraj o godz. 18 z minutami powrócił do Warszawy z Kowna samolot Polskich Linii Lotniczych „Lot”. Na lotnisko przybyło kilkunastu dziennikarzy warszawskich, którzy zwrócili się do przybyłego z Kowna posła polskiego Charwata z prośbą, aby zechciał parę słów powiedzieć o wrażeniach, jakie odniósł w czasie swego krótkiego pobytu na Litwie.

Po wylądowaniu samolotu pierwszy opuścił kabinę p. min. Charwat, a za nim atachee poselstwa polskiego Dziarczykowski, kurier dyplomatyczny, radca Mniszek, dyr. Zeifert, major dypl. Piątkowski i woźny poselstwa polskiego w Kownie p. Krążycki.

Min. Charwat z początku zreczenie paruje pytania dziennikarzy, nie chcąc nic powiedzieć. W końcu jednak oświadcza, iż stosunki według jego mniemania układają się jak najlepiej. P. minister ma nadzieję, iż współpraca będzie się rozwijać pomyślnie. O Kownie wyraża się min. Charwat, że jest to miasto szalenie miłe, ładne i czyste. Następnie min. Charwat podkreślił niezwykle serdeczne przyjęcie jakiego doznał w Kownie.

Z kolei o samym przelocie opowiada p. major Zygfryd Piątkowski, delegat Min. Komunikacji.

Założeniem samego lotu, mówił mjr. Piątkowski, było zapewnienie łączności między Rządem Polskim a poselstwem w Kownie. Innym powodem lotu był kurier dyplomatyczny, który leciał z ważnymi listami. W 11 minut po starcie nasz radiooperator nawiązał kontakt z Kownem, które prowadziło nasz samolot na miejsce.

Radiotelegrafisci rozmawiali ze sobą po polsku. Po przyloceniu nad Kowno nasz radiotelegrafista zapytał czy można zatoczyć rundę nad miastem, na co otrzymał po polsku następującą odpowiedź: „Bardzo panów prosimy”.

Po krótkim powitaniu na lotnisku kurier dyplomatyczny udał się do poselstwa, a my na spacer do miasta. Policjant, którego pytaliśmy o informacje, dawał odpowiedzi w języku polskim. Podeszło do nas również kilku Polaków, którzy pytali się co słycać w Warszawie.

Jeżeli chodzi o ceny, to w Kownie jest stosunkowo tanio. Szczególnie niższe są ceny żywności. Jeśli chodzi o miasto, to oświadczył mjr. Piątkowski, który je zna

z przed wojny, iż w międzyczasie bardzo się rozwinęło i nabrało cech europejskich.

Paragraf aryjski w Banku Polskim

(tel. wł.) Warszawa, 13. 4.

(ss) Na Walnym Zjeździe Delegatów zrzeszenia pracowników Banku Polskiego uchwalono wprowadzić do statutu paragraf aryjski.

Dr Emil Bobrowski

Kraków, 13. 4. (PAT.)

Ubiegłej nocy zmarł w Krakowie s. p. dr. Emil Bobrowski, senator R. P., płk. rez. wojsk polskich, wybitny działacz niepodległościowy, odznaczony orderami Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Niepodległości, Komandorią Polski Odrodzonej i wielu innymi odznaczeniami.

Śp. dr. Emil Bobrowski urodził się w r. 1876 w Niepołomicach pod Krakowem. Od wczesnej młodości brał nader czynny udział w ruchu niepodległościowym ówczesnej młodzieży polskiej. Jako student uniwersytetu a następnie naczelny lekarz ówczesnej kasy chorych w Podgórzu w Krakowie, bierze czynny udział jako jeden z wybitnych przewodców Polskiej Partii Socjalistycznej. Był posłem do parlamentu austriackiego Krakowa, Związku Strzeleckim, w organizacji Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego. Z wybuchem wojny światowej wstępuje do Legionów, gdzie pełni obowiązki lekarza, a ostatnio jako szef sanitarny grupy Legionów Polskich.

W N. K. N. pełnił obowiązki przewodniczącego departamentu opieki społecznej. Po skończonej wojnie s. p. dr. Emil Bobrowski został członkiem polskiej komisji likwidacyjnej i naczelnikiem wydziału zdrowia i opieki społecznej. W okresie powojennym piastował z ramienia PPS, mandat poselski do Sejmu R. P., a w ostatnich 2-ach kadencjach, jako przedstawiciel świata pracy mandat Senatora R. P.

S. p. zmarły piastował również w latach 1922 i 1923 godność wiceprezydenta m. Krakowa, jak również przez szereg lat był naczelnym lekarzem krakowskiej Ubezpieczalni Społecznej.

Śp. zmarły należał do pokolenia tych działaczy robotniczych, którzy w okresie walk o niepodległość odegrali wybitną rolę. S. p. senator Bobrowski był współtwórcą ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby z r. 1920.

Do Senatu powołany został przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wielka afera celna

(tel. wł.) Warszawa, 13. 4.

W Warszawie władze skarbowe wykryły olbrzymią aferę celną polegającą na wprowadzaniu z zagranicy tkanin jedwabnych. W związku z tą aferą przeprowadzane są rewizje w Poznaniu, Lwowie, Łodzi, Krakowie, Katowicach i Warszawie. W aferę za-

mieszane są poważne firmy miejscowe.

W Warszawie w związku z tym aresztowano właścicieli firm sprowadzających tkaniny jedwabne z Szwajcarii, Mordkę Jablonkę, Symchę Hendlicha, braci Perlmutter i Moszka Kestenberga.

Rozprawa dyscyplinarna przeciw Cywińskiemu

(tel. wł.) Warszawa, 13. 4.

(ss) Do Komisji Dyscyplinarnej dla profesorów i docentów wyższych uczelni wpłynęły akta sprawy docenta Stanisława Cywińskiego, wykładowcy na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, skazanego na

trzy lata więzienia z art. 152 k. k.

Obrady Komisji są tajne i toczyć się będą w gmachu Min. W. R. i O. P. Docent Cywiński sprowadzony zostanie na rozprawę z więzienia.

Przed procesem hr. Wielopolskiej

(tel. wł.) Warszawa, 13. 4.

Rodzina hr. Oktawii Wielopolskiej, która jak wiadomo od 8 miesięcy przebywa w Moabicie, więzieniu berlińskim, czyni staranie o dopuszczenie w zbliżającym się procesie o szpiegostwo na rzecz oświeconego mocarstwa w charakterze męża zaufania

jednego z adwokatów poznańskich.

Władze niemieckie nie udzieliły jeszcze w tej sprawie odpowiedzi. Proces hr. Wielopolskiej odbędzie się w końcu maja hr.

O stanowisku męża zaufania w tym procesie ubiega się również szereg adwokatów warszawskich.

Deklaracja rządu Daladiera

576 głosów opowiedziało się za rządem, 5 przeciw

Paryż, 13. 4. (PAT.)

Deklaracja rządowa odczytana wczoraj popołudniu w izbie deputowanych przez prem. Daladiera a w senacie przez wicepremiera Chautemps, na wstępie zwraca się z apelem „do parlamentu i narodu dla obrony wolności, ojczyzny i pokoju”.

W deklaracji rządowej wyrażona jest nadzieja, że poczynaniom rządu będą towarzyszyły wysiłki całego narodu, które zapewnią „konieczne zjednoczenie Francji”.

Obrona narodowa ma przede wszystkim na celu obronę pokoju. Rząd jest zdecydowany bronić wszędzie interesów Francji i integralności jej imperium. Nie dopuści on do tego, by ciążyły groźby nad jej granicami, nad jej połączeniami komunikacyjnymi i nad jej koloniami. Nie pozwoli on na to, by wpływy obce i ruchy, wywołane przez niepożądanych cudzoziemców mogły zagrażać całkowitej swobodzie jego decyzji. Koniecznym jest zapewnienie koordynacji wszystkich sił narodowych, czy to by zacieśnić istniejące przyjaźni, by stwierdzić wierność wobec wszystkich paktów i traktatów, czy też by wziąć udział w rokowaniach. Pragniemy pokoju z wszystkimi narodami bez względu na ich ustrój polityczny, pokoju opartego na poszanowaniu prawa a nie na pewnego rodzaju abdykacji Francji, będącej wstępem do niewoli.

Deklaracja rządowa kończy się apelem do narodu w imię zbawienia ojczyzny: nadeszła godzina, kiedy trzeba dowieść, że Francja potrafi stawić czoło grożącym jej niebezpieczeństwom, pozostając wierną swemu geniuszowi.

Izba deputowanych wysłuchała deklaracji rządowej, odczytanej przez Daladiera z wielką uwagą. Liczne ustępy deklaracji były przyjęte długotrwałymi oklaskami. Oklaski te były prawie jedomyślnie, kiedy Daladier oświadczył, iż rząd nie pozwoli na żadną działalność niepożądanych cudzoziemców, oraz kiedy oświadczył, iż Francja pragnie pokoju, opartego na poszanowaniu prawa, a nie na pewnego rodzaju abdykacji, będącej wstępem niewoli.

Przewodniczący izby Herriot odczytał następnie zgłoszone interpelacje. Daladier oświadczył, iż rząd zgadza się na dyskusję interpelacji, dotyczących polityki generalnej rządu.

Premier Daladier, stając ze swym rządem przed izbą, uzyskał jako pierwsze głosowanie wynik niemal jedomyślny. Za odroczeniem interpelacji, co do której to sprawy premier postawił sprawę zaufania, wypowiedzieli się wszyscy „od Marina do Thoreza”. Wszystkie deklaracje grup niere-

prezentowanych w rządzie podkreślały jednak, że na przyszłość zastrzegają sobie zajęcie stanowiska wobec rządu zależnie od jego czynów i że głosują dzisiaj nie tyle

może za rządem, ile za deklaracją premiera, z którą solidaryzują się wszyscy w całej pełni. W głosowaniu 276 głosów opowiedziało się za Daladierem, 5 przeciw.

Sytuacja strajkowa we Francji

Paryż, 13. 4. (PAT.)

Sytuacja strajkowa w Paryżu nie uległa zmianie. Kilka mniejszych fabryk przyłączyło się w ciągu wtorku do strajków okupacyjnych, w kilku natomiast fabrykach praca została znowu podjęta. Ilość strajkujących wynosi ponad 140 tys. Rząd ze swej strony nie wydał jeszcze — wbrew ogólnym oczekiwaniom — żadnych decydujących zarządzeń ze względu na to, że w myśl tradycji francuskich rząd wchodzi całkowicie w pełne swoje prawa dopiero po przedstawieniu się w Izbie i po uzyskaniu od niej votum zaufania. Przyspieszenie tempa roz-

praw nad ustawą o pełnomocnictwach oznacza m. in. że rząd zamierza przeprowadzić likwidację strajków w metalurgii jak najszybciej, bezpośrednio po debacie parlamentarnej i w oparciu o większość.

Zakończenie strajku w przemyśle lotniczym w okręgu paryskim zostało potraktowane jako poważny sukces nowego rządu. Robotnicy, pracujący w zakładach lotniczych, zgodzili się oswozić natychmiast okupowane zakłady, jak również zgodzili się na przedłużenie czasu pracy z 40 na 45 godzin tygodniowo w zamian za 7-procentową podwyżkę zarobków.

Daladier pojedzie do Londynu?

X Londyn, 13. 4.

Dziennik „Star” zapowiada, że w najbliższym czasie odbędzie się ważne rokowanie angielsko - francuskie. Nowy premier Daladier zamierza mianowicie przybyć do Londynu w towarzystwie Chautempsa i Bonneta, ażeby przeprowadzić tu rozmowy z premierem Chamberlainem i min. spraw zagr. lordem Halifaxem na temat ogólnoeuropejskiego położenia.

Termin podróży francuskich ministrów nie został przez dziennik podany, jednak daje on do zrozumienia, że termin ten określony został z chwilą ustalenia się sytuacji nowego rządu.

Dalej „Star” donosi, że nowy rząd francuski szuka również porozumienia z Niemcami i że Daladier, przewidując te rozmowy, sprzeciwił się objęcia teki ministerstwa spraw zagranicznych przez Paul Boncoura.

W kołach politycznych nadają wiadomości o przyszłej wizycie ministrów francuskich w Londynie duże znaczenie.

Jak sądzą ogólnie, rząd angielski trwa, że po załatwieniu sprawy Austrii i uregulowaniu stosunków angielsko - włoskich nadszedł obecnie czas na załatwienie pozostałych problemów europejskich.

Jesienią P. Prezydent Rzplitej uda się z rewizytą na Węgry

Budapeszt, 13. 4.

Prasa budapeszteńska donosi, że Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki przybędzie do Budapesztu z rewizytą do regenta Węgier adm. Horthyego we wrześniu.

Dziennik „A-Reggel” informuje, iż pobyt Pana Prezydenta R. P. w stolicy Węgier potrwa dwa dni.

Ścisła data przyjazdu nie została jeszcze ustalona.

Min. Ulrych w Białogrodzie

Białogród, 13. 4. (PAT.)

Wczoraj z rana przybył do Białogrodu p. minister komunikacji J. Ulrych, powitany na dworcu przez jugosłowiańskiego ministra komunikacji Spaho. Niezwłocznie po przybyciu p. min. Ulrych udał się do pałacu królewskiego, gdzie wpisał się do księgi audiencjonalnej. Po oficjalnej wizycie u min. Spaho, p. min. Ulrych został przyjęty

przez premiera i ministra spraw zagranicznych Stojadinowicza. W południe wydał śniadanie na cześć pana ministra Ulrycha poseł R. P. w Białogrodzie Debicki. Wieczorem wydał bankiet min. Spaho.

W dniu dzisiejszym p. min. Ulrych złożył wieniec na grobie króla Aleksandra I-go w Oplenacu.

List Chamberlaina do Mussoliniego zawiezie min. Belisha do Rzymu

Londyn, 13. 4. (PAT.)

Brytyjskie koła rządowe potwierdzają, że minister wojny Hore Belisha, który odlatuje w czwartek samolotem wojskowym w podróż inspekcyjną na Malte, zatrzyma się w drodze powrotnej w Rzymie i odwiedzi Mussoliniego.

Do tego spotkania koła polityczne w Londynie przywiązują duże znaczenie. Jak

się dowiaduje korespondent PAT., minister wojny Hore Belisha zabierze z sobą list osobisty premiera Chamberlaina do Mussoliniego, w którym premier brytyjski wyraził ma zadolenie z powodu pomyślnego załatwienia rokowań między oboma rządami i swej nadziei jak najserdeczniejszego ułożenia się stosunków włosko-brytyjskich na przyszłość.

Zjednoczenie ruchu zawodowego Konferencja u szefa O.Z.N. gen. St. Skwarczyńskiego

Warszawa, 13. 4.

W ub. wtorek odbyła się u szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego, gen. St. Skwarczyńskiego konferencja przedstawicieli 3-ch central zawodowych, a mianowicie: Zjednoczenia Zawodowego Polskiego Chrześcijańskich Związków Zawodowych, Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych, Konferencja miała na celu omówienie zagadnienia konsolidacji ruchu zawodowego, aktualnej współpracy organizacji ideowo zbliżonych oraz omówienie szerokiego programu świata pracy.

Zebrani na konferencji przedstawiciele central zawodowych stwierdzili, że zjedno-

czenie ruchu zawodowego w Polsce jest koniecznością zarówno z uwagi na interes ogólny - państwowy, jak i interes świata pracowniczego. W konsekwencji zebrani powołali komisję, składającą się z przedstawicieli ZZZ, CHZZ, i ZPZZ, która będzie miała na celu opracowanie konkretnych wniosków dla realizacji zjednoczenia ruchu zawodowego.

Doniosłość tego wydarzenia, zapoczątkowującego rzetelną konsolidację narodowego ruchu zawodowego oceni przyścisłość.

Jako blisko związani z idea skomaso-

wania narodowego ruchu zawodowego witamy ten pierwszy krok konsolidacji rzeczywistej z wyrazem prawdziwej radości.

Wierzymy, że przywódcy trzech wielkich central ruchu zawodowego dołożą wszystkich starań, aby marsz ku zjednoczeniu, na który patrzą setki tysięcy członków ich organizacji, zakończył się jak najrychlej.

Czang-Kai-Szek uniknął śmierci

X Londyn, 13. 4.

Z Hankau donoszą, iż wiadomości, jakoby marsz Czang-Kai-Szek został zabity pod czas nalotu bombowców japońskich na Czangsza, są nieprawdziwe.

Czang-Kai-Szek przebywa w Hankau. Po wczorajszej manifestacji przy udziale 100 tys. ludzi z okazji zwycięstw wojsk chińskich, marszałek przyjął dziennikarzy, którym oświadczył że Chiny obalą legendę o niezwyciężonej Japonii i że walka będzie trwała, dopóki Japończycy nie zostaną wyparci z kraju.

Samobójstwo austriackiego generała

Wiedeń, 13. 4. (PAT.)

Krają tu pogłoski, że generał b. armii austriackiej Zehner, popełnił samobójstwo w swym mieszkaniu. Gen. Zehner był członkiem trybunału, który sądził i skazał na śmierć licznych uczestników narodo-socjalistycznego zamachu stanu z lipca 1934 roku.

Na widnokręgu politycznym

Wczoraj nastąpiło zamknięcie pierwszego kursu harcerskiego uniwersytetu ludowego w Górkach Wielkich.

Na uroczystość przybyli szef Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. Skwarczyński w towarzystwie wojewody dra Grażyńskiego i plk. Wendy. W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele miejscowego społeczeństwa i różnych instytucji oświatowych z okolicy oraz szereg zaproszonych gości, m. in. smany literat śląski Gustaw Morcinek.

Na program uroczystości złożyli się podpisy uczestników kursu, którzy w odpowiednich inscenizacjach zobrazowali fragmenty życia poszczególnych ziem Polski. Do absolwentów wygłosił serdeczne przemówienie woj. dr. Grażyński, wskazując na zadania, jakie czekają absolwentów po powrocie do domu nad rozwojem kulturalnym i gospodarczym wsi polskiej. Równocześnie nakreślił wojewoda cały program pracy, jaki powinien być realizowany przez wychowanków uniwersytetu harcerskiego na wsi polskiej.

W dniu wczorajszym wpłynęło do III. Wydziału karnego stołecznego Sądu Okręgowego zażalenie obrońcy docenta Cywińskiego skazanego na trzy lata więzienia w głośnym procesie „Dziennika Wileńskiego”.

Obrońca oskarżonego prof. Glazer wniosł zażalenie przeciwko decyzji sądu, utrzymującej dotychczasowy środek zapobiegawczy. Powołuje się on na zły stan zdrowia oskarżonego.

Zażalenie to przesłano wraz z aktami sprawy do wydziału karnego Sądu Apelacyjnego, gdzie będzie ono rozpatrzone jeszcze przed świętami Wielkiej Nocy.

Wiadomości, nadchodzące z Czechosłowacji potwierdzają kursujące od pewnego czasu pogłoski, iż Wincenty Witos, który od r. 1934 przebywa w Czechosłowacji, opuści ten kraj i wyjedzie na przednadrze do Stanów Zjednoczonych A. P. Po powrocie do Europy Witos ma już nie wracać do Polski, lecz osiedlić się na stałe w Szwajcarii.

Dnia 10 bm. odbyła się rada naczelna Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej. Wśród zgromadzonych zarysował się podział na trzy grupy. Obie opozycje atakowały silnie zarząd główny za linię polityczną. Do wyborów do zarządu głównego stanęły dwie listy. W wyniku głosowania przeszła lista p. Wrony, którego poparła lewica.

O co oskarżają prof. Schmidta

(ww) Moskwa, 13. 4. (ATE).

Wybitnemu badaczowi sowieckiemu prof. Schmidtowi zarzuca się nowe przewinienia. Oto prof. Schmidt m. in. ma odpowiadać również i za to, że przy ujściu północnej Dżwiny w rejonie Archangielska nie nakazał on we właściwym terminie jak to miało miejsce dotychczas oczyścić ujście rzeki Zatory lodowe, jaki się wskutek tego potworzyły spowodowały wielką powódź, grożącą całkowitym zniszczeniem 8 km. toru kolejowego, a także zdruzgotaniem 12 berlinek towarowych. Należy również przypuszczać, że powódź zabierze ze sobą 4.000 wagonów przerobionego drzewa, wyładowanego na wybrzeżu.

Splonął samolot bombowy

Tuluza, 13. 4. (PAT.)

Około miejscowości Cugnaux spadł po południu i splonął samolot bombowy. Jeden oficer i 1 podoficer zginęli. Poza tym 1 oficer i 2 podoficerów odniosło ciężkie rany.

Przyszczyca w Polsce

Warszawa, 13. 4. (PAT.)

W okresie od 3 do 9 bm. zanotowano ogółem w Polsce 187 ognisk przyszczyca, a mianowicie w woj. kieleckim 1, w woj. krakowskim — 2, w woj. łódzkiej — 6, w woj. pomorskim — 3, w woj. poznańskim — 155, w woj. śląskim — 18, w woj. warszawskim — 2.

Zezem

Morgen die ganze Welt...

Zaborczy imperializm Niemiec nie kłępuje się sbytnio dyplomatycznymi deklaracjami. Niewątpliwie przy każdym ustroju istniałaby w Rzeszy grupa szowinistów, marzących o nowych podbojach. Istniałaby też i w ustroju totalnym, choćby nie miał on charakteru nacjonalistycznego.

Nie o prądy chodzi, a o ich użyczenie. W Trzeciej Rzeszy przeciw wszystkim trybunom społecznym czy prasowym bez reszty „słajchszaltowane”. Trzecia Rzesza wielokrotnie ustami najbardziej miarodajnych osobistości zapewniała o swej przyjaźni dla Polski. Jakżesz szalony tłumaczył, że z tych trybun padały głosy przeciw nam skierowane w tonie bezceremonialnym?

I to z jakich trybun! „I. K. C.” zwraca ostatnio uwagę na niebywałe wystąpienie organu premiera pruskiego, tego „przyjaznego” nam polityka, który tylekroć gościł u nas na polowaniach.

Mianowicie „Essener National Zeitung”, organ premiera Goeringa, zamieszcza artykuł ilustrowany mapami, który opisuje dzieje Rzeszy od Karola Wielkiego do Hitlera. Mapa na rok 1938, obrazująca teren wielkiej Rzeszy, zakreśla sąsiedniej Polsce całe Pomorze, wiekłą część Wielkopolski i część Kujaw, jako niemieckie tereny skolonizowane. — Reszta Kujaw, reszta Mazowsza i Małopolska do granic Czechosłowacji oznaczone są jako tereny o ludności mieszanej — Poza tym nad Wisłą po Sandomiersz figuruje szereg wysp kolonistów niemieckich. W ten sposób niemał jedna trzecia część terytorium Polski jest tam przedstawiona jako teren niemiecki względnie mieszany.

Jako niemieckie tereny skolonizowane mapa podaje ponadto Alzację i Lotaryngię, większą część Szwajcarii, znaczną część Czechosłowacji, oraz liczne wyspy na Węgrzech. Jedynie południowy Tyrol, należący do zaprzyjaźnionych Włoch, podany został jako teren o ludności mieszanej.

Możnaby oczywiście te wywody traktować jako chorobliwe majaczenia szowinistyczne. Gdyby nie wytwarzanie zdecydowanych nastrojów w masach, zwłaszcza młodego pokolenia. Powszechne organizacje młodzieży hitlerowskiej szerzą ustawnie hasło „womagania „woli mocy”.

W jakim kierunku ta wola mocy ma się zwrócić, świadczy chociażby taka ot ulubiona piosenka militaryzowanych dzieci niemieckich: Wir wollen weiter marschieren Wenn alles in Scherben zerfällt, Und heute gehört uns Deutschland, Und morgen die ganze Welt. (Chcemy wciąż naprzód iść Choć wszystko rozpadnie się w druzgizy Dziś do nas Niemcy należą, A jutro... cały świat).

Zestawienie wywodów Essener National Zeitung z innymi marzeniami jest bardzo smutne.

„Koncentryczny atak” Kominternu

chciał ugodzić w polskiego żołnierza

Poznań, 13. 4.

Gdy się przyjrzeć „pracy” Kominternu w rozmaitych krajach, gdy przerzucić kartki historii działalności III Międzynarodówki w ciągu minionych lat dwudziestu — przyjąć trzeba do wniosku, że niewątpliwie w tej „pracy” jest metoda. I to metoda, której logicznym przesłankom nie zarzucić nie można.

Podpalacze świata nie potrzebowali długiego czasu, by zrozumieć, że plan wzniesienia pożaru rewolucji komunistycznej ni-

Dokładne twierdzenie sławiającego
ZIOŁA PRZECYZSZCZAJĄCE
KARPIŃSKIEGO

gdy nie będzie miał najmniejszych nawet szans realizacji, jeśli zapalić go mają iskry anarchii, krzesane z równą siłą we wszystkich jednocześnie krajach, że taki „sprawiedliwy” podział energii — nie może dać żadnych rezultatów. Sztab Kominternu przyjął więc inną metodę, polegającą na koncentrycznych atakach, opartych o wszystkie posiadane możliwości propagandowe i... pieniądze, a skierowanych na rozmaite państwa w różnych okresach czasu. Tak było — jeśli mówić tylko o komunistycznej akcji wywrotowej w krajach europejskich — z Węgrami w powojennym okresie Beli Kuna, tak było z Niemcami w latach 1922-23, tak było w latach następnym z Bułgarią i znów z Niemcami, w okresie bezpośrednio poprzedzającym przyjsie do władzy partii narodowo - socjalistycznej, z Hiszpanią, a Francją...

Przyszedł czas na zorganizowanie przez Komintern „biura środkowo - europejskiego” w Pradze, biura, które wykorzystując idealne — oczywiście dla komunistów — warunki pracy w Czechosłowacji, rozpoczęło taki właśnie koncentryczny atak, wymierzony w pierwszym rzędzie w Rumunię i w Polskę.

Wiemy, jak czuła opieką otoczyła centrala „działająca z Pragi” czechkiej Komunistycznej Partii Polski, wiemy, jakie „pomoc techniczne” stoja do dyspozycji roboty wywrotowej u nas i wiemy również, jakie wnioski z tego musimy wysnuć, nie przyglądając się biernie próbom dywersyjnej akcji komunistycznej...

Systemy, stosowane przez agentów KPP w ich działalności wywrotowej, jakkolwiek kryły się w mrokach konspiracji — nie są dla nas tajemnicą. Ostatnio „proces 39-u”, w którym na ławie oskarżonych zasiadli agenci, prowadzący robotę najbardziej wywrotową z wywrotowych, robotę, która każdego Polaka napawać musi gniewem wstrętu i najwyższego oburzenia — odsłonił zakamarki nikczemnej pracy wydziału „wojskowego” KPP.

Spoistość i siła naszej armii od dawna już były solą w oku Kominternu, nic więc

dziwnego, że wszystkie niemal zjazdy KPP oświadczały, że „pierwszorzędnym zagadnieniem jest praca w wojsku”, że „walka o armię... musi stać się sprawą codziennej działalności partii”. Nic również dziwnego, że do pracy w W. W. (wydziale wojskowym) odkomenderowani byli najlepsi agenci, najbardziej zaufani i pewni agenci.

Mimo to jednak, wysiłki ich nie dawały rezultatów. Zaczęli więc szukać przyczyn niepowodzenia. Zasiadający obecnie na ławie oskarżonych „wódz” akcji komunistycznej w wojsku tak je określa: „Podstawowym brakiem naszej roboty jest to, żeśmy nie potrafili przenieść do koszar form organizacyjnych ludowofrontowej politycznej roboty... Z drugiej strony — skład narodowościowy naszych organizacji żołnierskich przynajmniej 80 proc. Ukraińców, Białorusinów i żydów, a więc słabe dotarcie do podstawowej masy żołnierzy — Polaków, do formacji, składających się w zdecydowanej większości lub wyłącznie z Polaków”.

A więc metody „ludowofrontowe” miały przynieść sukcesy dywersyjnej roboty komunistycznej w wojsku. O koncepcji „frontu ludowego” ów „wódz” tak powiada: „W Polsce KPP występuje dziś jako niezmordowany inicjator i organizator Ludowego Frontu Antyfaszystowskiego, nie rezygnując ze swego programu zasadniczego,

który ostateczne wyzwolenie mas ludowych widzi na drodze rewolucji proletariackiej i Polskiej Republiki Rad...”

„Front Ludowy” ma przynieść korzyści — idą więc instrukcje za instrukcjami o konieczności współpracy z „Turowcami i Wiciowcami”, oczywiście „nie rezygnując ze swego programu zasadniczego”. A jednocześnie — wobec niepowodzeń — KPP reorganizuje się w myśl interesów wydziału wojskowego, by wprowadzić „poczucie jednej ogólnopartyjnej odpowiedzialności za wyniki roboty w wojsku... Jest to podstawowy warunek, aby robotą w wojsku poszła po nowemu”...

Agenci Kominternu ciągle się martwią o to, „aby robotą w wojsku poszła po nowemu”, reorganizują się, grają — bez powodzenia zresztą — na „front ludowy”, wy dają polecenia, instrukcje, każą agitatorom „nie zaczynać od agitacji na rzecz komunizmu, a zaczynać od form najmniej rażących...” i nic im nie pomaga...

Zapominają po prostu, że armia polska raz już rozprawiła się z komunizmem — na polach bitew, że krew polskiego żołnierza odporna jest na trujący jad dywersji komunistycznej.

Ten „atak koncentryczny”, atak na armię polską musi sztab Kominternu zapisać po stronie przegranych. Kos.

GŁOSY I ODGŁOSY

Przywrócić Ministerstwo Pracy

IV Kongres Unii Związków Pracowników Umysłowych uchwalili rezolucję w punkcie 1-szym domagającą się przywrócenia Ministerstwa Pracy. Dwutygodnik „Biuletyn Społeczny”, organ Zw. Prac. Ubezpiecz. Społ., pisze na marginesie tej uchwały m. in. co następuje:

„Nie jest dziełem przypadku, ani wypadkową bezplanowości, że Ministerstwo Pracy w Polsce istnieje przestało, a pozostało tylko Ministerstwo Opieki Społecznej.

Fakt ten, to widomy znak planowego działania i przemożnego wpływu na losy Rzeczypospolitej tych czynników, dla których nie praca, ale — widać — inne cele są prawem naczelnym, dla których pracę można zamienić jałmużną opieki społecznej.

A wszak „Praca jest podstawą rozwoju i potęgi Rzeczypospolitej. Państwo rozciąga opiekę nad pracą i sprawuje nadzór nad jej warunkami”

głosi art. 8 Ustawy konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 roku.

Praca jest tym czynnikiem, który tylko i wyłącznie pomnaża majątek narodowy, przysparza bochenka dochodu społecznego kraju. Tego bochenka, którym wypada po tym obdział sprawiedliwie całe społeczeństwo.

Jakżeż ten bochenek ma rosnąć, skoro milion i osiem milionów osiemset tysięcy

egzystencji ludzkich jest poza twórczym procesem wytwarzania, nie wyzwała skarbów energii swych mózgów i mięśni w rzetelnym procesach produkcyjnych narodu, lecz czeka jedynie na opiekę społeczną, spożywa wyłącznie niedzne ochłapy jałmużny skąpych dóbr, wytwarzanych przez innych, zszczęśliwionych, którzy dostąpili łaski zatrudnienia?...

Państwo musi podolać zasadniczemu zobowiązaniu swemu — stworzenia warunków umożliwiających pracę wszystkim obywatelom w kraju. Państwo musi stworzyć warunki, by każdy obywatel mógł stanąć przy warsztacie produkcyjnym, by jednostka mogła rozwinąć wszystkie swe możliwości twórcze, stając się dzwignią rozkwitu życia zbiorowego, a nie klientem opieki, ciężarem reszty społeczeństwa.

Gdy warunek ten zostanie spełniony, gdy każdy zdolny do pracy obywatel będzie mógł stanąć do idącego pełną parą warsztatu pracy produkcyjnej, problem wzrostu dochodu społecznego i majątku narodowego kraju automatycznie istnieje przestanie. Wzrastających szybko dóbr starczy łatwo dla wszystkich...

Oto dlaczego żądanie przywrócenia Ministerstwa Pracy, planującego pracę ludzką w Polsce, jest osi, na którą orientuje się dziś świat pracy w Polsce”.

Walka o przywrócenie Ministerstwa Pracy musi być podjęta i konsekwentnie przeprowadzona przez cały zorganizowany świat pracy.

Nowy nacjonalizm

Zdaniem „Gazety Polskiej” nie ulega wątpliwości,

„że epoka, w której żyjemy i w której żyć będzie jutrzejsze pokolenie Polski — to epoka państwa władczego i Państwa społecznego zarazem. U podstaw tak pojętego Państwa leży nowy nacjonalizm. Jeśli cechą nacjonalizmu wczorajszego, nacjonalizmu dziś przezwyciężanego — była negacja wobec państwa obcego, był ekskluzyzyzm, z drugiej zaś strony duch liberalizmu wobec zagadnień społecznych i gospodarczych, to nacjonalizm jutrzejszy stopi się w jeden monolit z ideą własnego państwa, to nacjonalizm ten będzie głęboko uspołeczniony, będzie nacjonalizmem, który walcząc o wielkość i potęgę Państwa będzie równocześnie bezkompromisowo walczył o sprawiedliwość społeczną, o nową moralność, która stanie się zaprzeczeniem kultury mieszczańskiej, opartej na człowieku prywatnym, prywatnego interesu strzegącym. Ten nacjonalizm jutrzejszy będzie Państwem uspołecznionym, a społeczeństwem upaństwowionym, ten nacjonalizm przekreśli tragicznie dzisiaj przedział między narodem a Państwem.

W przeciwieństwie do deterministycznego poglądu na świat, jaki stworzyła materialna kultura i racjonalistyczna filozofia 19-go wieku, idziemy ku epoce głębokiego idealizmu, który ponad moralność jednostki wywyższone moralność dobra zespołu, zbiorowości, który zatomizowane politycznie, gospodarczo i klasowo społeczeństwo, łączone dotychczas tylko więzią walki o prawa jednostki, skupi w służbie obowiązku dla najwyższej jedności: narodu zorganizowanego we własnym Państwie”.

Zadania Rady Naczelnej O. Z. N.

Poznań, 12 kwietnia.

Decyzją Szefa O. Z. N. powołana została do życia Rada Naczelna Obozu Zjednoczenia Narodowego.

W związku z tym omawiamy niżej skład, zakres pracy i zasięg Rady Nacz. Rada naczelna OZN posiada następujące zadania i uprawnienia:

1) Współdziała z szefem Obozu w ustaleniu zasad programowych i organizacyjnych Obozu oraz w zakresie zagadnień przedstawionych jej przez szefa Obozu;

2) występuje z inicjatywą do szefa Obozu w zakresie wytycznych programowych, oraz z wnioskami o przyjęcie do Obozu Zjednoczenia Narodowego organizacji społecznych;

3) przedstawia ze swego składu do zaawdowania szefowi Obozu prezydium rady naczelnej, wybiera członków głównej komisji weryfikacyjnej oraz członków głównej komisji rewizyjnej;

4) udziela na wniosek głównej komisji rewizyjnej absolutorium władzom centralnym z działalności finansowej i gospodarczej.

Jak wynika dalej z założeń organizacyjnych Obozu Zjednoczenia Narodowego, rada naczelna i jej prezydium jest władzą na-

czelną OZN.

W skład rady naczelnej wchodzi: a) zastępca szefa Obozu, b) powołani z pośród członków OZN. przez szefa Obozu, czołowi przedstawiciele społeczeństwa oraz działacze Obozu (których listę zamieściliśmy wczoraj), c) prezydium Koła Parlamentarnego OZN, d) przewodniczący głównej komisji weryfikacyjnej, e) przewodniczący głównej komisji rewizyjnej, f) szef biura Studiów i Planowania, g) szef sztabu OZN, h) przewodniczący okręgów, i) szef oddziału spraw ruchu zawodowo - gospodarczego, j) szef oddziału spraw młodzieży, ponad to dokooptowani członkowie w liczbie, odpowiadającej połowie członków wymienionych w punkcie „b”.

Jak z powyższego wynika koncepcja rady naczelnej i jej odpowiedzialności w terenie (rady okręgowe i rady obwodowe) wynika ściśle z założeń deklaracji ideowo - politycznej OZN. z dnia 21 lutego 1937 r., która stanowi, że plan i program OZN może być ustalony i wykonany przy najszerszym, czynnym współdziałaniu czynnika społecznego.

Współdziałanie i współtworzenie czynnika społecznego we wszystkich zasadniczych poczynaniach OZN jest czymś wię-

cej, niż samo wyznawanie ideologii i przynależność do Obozu. Tak pomyślane współdziałanie jest również czymś większym od wykonywania otrzymywanych zleceń i dyspozycji. Na całość pojęcia współtworzenia przy tej koncepcji, składa się obok pracy indywidualnej, ogólny plan i program działania, wynikający z istoty rzeczywistości społecznej, który będzie podstawą każdego poczynania OZN.

Stąd też współtworzenie i współdziałanie czynnika społecznego w ustalaniu zasad programowych i organizacyjnych OZN uznać należy za najbardziej podstawową funkcję rady naczelnej warunkującą istnienie tej instytucji.

Poza tą podstawową i zasadniczą funkcją rada naczelna posiada dalsze szerokie kompetencje polegające na: występowaniu do szefa Obozu z wnioskami o przyjęcie do Obozu organizacji społecznych, przedstawianie ze swego składu do zatwierdzenia szefowi Obozu — prezydium rady naczelnej oraz dokonywanie wyborów członków głównej komisji rewizyjnej. Wreszcie przez upoważnienie do udzielania na wniosek głównej komisji rewizyjnej absolutorium władzom centralnym z działalności finansowej i gospodarczej, czynnik społeczny w postaci rady naczelnej posiada funkcję kontrolną nad wspomnianą działalnością władz centralnych Obozu.

Od lewicy do centrum

Nowy rząd francuski

Poznań, 13. 4.

Zdarzyło się już nieraz w czasie przesileni rządowych we Francji, że kandydat na premiera rozpoczynał rokowania na pewnej platformie polityczno - partyjnej i formował rząd na innej. Program i taktyka muszą nieraz ulec rewizji w zetknięciu z rzeczywistością w czasie konsultacji ze stronnictwami i kandydatami na ministrów. Dochodzi do tego zwłaszcza w sytuacjach pełnych napięcia i niespodzianek, jak to się obecnie dzieje we Francji.

Pośród przywódców radykalnych Edward Daladier nie od dziś uchodził za bardziej „lewicowego” od Herriota czy Chautemps. W czasie okresu poprzedzającego upadek rządu Bluma uczynił Daladier wszystko „aby utrzymać dobre stosunki między radykałami i socjalistami. Nie zgodził się na wystąpienie ministrów radykalnych rządu, łagodził nastroje niezadowolonych w partii, usuwał możliwości konfliktu i nawet w stosunku do komunistów, wobec których jego przyjaciel partyjny Chautemps zachował się negatywnie, zastosował taktykę pojednawczą.

Jednakowoż wystarczy wyczytać się w skład utworzonego przez p. Daladier rządu, aby się przekonać, jak bardzo zmieniła się sytuacja polityczno - partyjna. Rząd ten jest już nie rządem Frontu Ludowego, ale parlamentarnego centrum złożonego z radykałów, z unii socjalistycznej i grup lewego centrum, względnie umiarkowanej prawicy, a więc t. zw. republikańskich lewicowych, którzy są ugrupowaniem umiarkowanym i demokratów ludowych, wyznających poglądy chrześcijańsko - społeczne.

Uwaga zwraca się na ministrów reprezentujących właśnie te ugrupowania. Są to politycy umiarkowani, tak jednakowoż do obrony, aby nie drażnić socjalistów, umożliwić im popieranie rządu. Młody minister ekonomii, miliardier Patenotre, właściciel wielkiego tygodnika „Marianne” oddawna jest w dobrych stosunkach z lewicą. Wybitny ekonomista Paweł Reynaud, który zo stał ministrem sprawiedliwości, od dawna zajmował stanowisko samodzielnego, ma przyjaciół na lewicy i okazał się zwolennikiem mocnego tonu w stosunku do dyktatorów, w przeciwieństwie do swego przyjaciela politycznego Flandin. Byli bliscy współpracownicy Clemenceau, Jerzy Mandel, w ostatnich rozgrywkach partyjnych nie brał udziału i uchodził za człowieka silnej ręki. Ministrowie Chappedeleine i Champetier Des Rizes reprezentują niezależnych radykałów i demokratów ludowych.

Znamienną jest zmiana na stanowisku ministra spraw zagranicznych. Socjaliści parli usilnie w tym kierunku, aby pozostawić tę tekę w rękach Paul Boncoura, jako reprezentanta mocnego tronu w stosunku do dyktatury i życzliwego stosunku do rządu republikańskiego w Hiszpanii. Niespodzianką jest powierzenie tego stanowiska b. ministrowi skarbu i ambasadorowi w Nowym Jorku, radykałowi Jerzemu Bonnet, człowiekowi bardzo zdolnemu i bardzo trzeźwo ujmującemu sytuację. Również minister finansów, Marchandeaun z prawego skrzydła radykałów, nie jest popularny wśród socjalistów. Nie oznacza to jednak, aby musieli zasadniczo wyrzec się możliwości popierania rządu, a przyjęcie wniosku b. ministra Dormoy wyraźnie tę możliwość rezerwuje.

Rząd przesunął się na prawo, stał się rządem centrowym, nie zrywając jednakowoż lewych mostów. Komunisci oddawna już nie są traktowani przez radykałów jako sojusznicy, co wyraźnie zaznaczył w swoim czasie ówczesny premier Chautemps w przeddzień swego ustąpienia. Mimo to jednak komunisci na polecenie Moskwy będą głosowali za rządem, Sowiety bowiem czują się zagrożone i dlatego każą swoim zwolennikom we Francji prowadzić politykę realistyczną i umiarkowaną, co jednak nie zwiększa ich popularności wśród innych grup, a przede wszystkim kokietowanych przez nich w ten sposób radykałów.

Socjaliści są mocno wzburzeni oporem, na który rząd Bluma natknął się w senacie i ogromną większością, która się tam opowiedziała przeciw jego projektom i tym samym doprowadziła do ustąpienia rządu Lewicy socjalistycznej prowadzona przez Marchandeaun Piverta wyżyła to niezadowolone

dla organizowania wielkich strajków oraz manifestacji przeciw senatowi. Prasa socjalistyczna wszczęła kampanię przeciw senatorom, wysunęła hasło zniesienia senatu, w rezultacie jednak zadowoliliby się nowym podziałem senackich okręgów wyborczych i przyznaniem większej ilości mandatów miastom.

W ten sposób, mimo niezadowolonia,

Wiosna wola: Wstążki są w Paryżu bardzo modne. Wielki wybór pięknych i modnych wstążek ma Kalamajski. Prosimy uprzejmie przekonać się.

które narosło w ostatnim okresie, rząd Daladier obejmując władzę nie ma nigdzie zdecydowanych przeciwników. Wysunięte przez premiera hasło obrony państwa, szyb

bość, z jaką stworzył swój gabinet i, przechodząc do porządku dziennego nad ambicjami poszczególnymi, zredukował ilość jego członków, zwiększył jego autorytet w parlamencie i opinii. Prawica zadowolona jest z przesunięcia na prawo, socjaliści zaś we własnym interesie nie mogą wystąpić mocno przeciw rządowi, aby nie doprowadzić do jeszcze mocniejszego zwrotu w kierunku prawicy. Zresztą tym, który proponował rozszerzenie platformy rządowej na prawo do Pawła Reynaud był Leon Blum. Trudno więc nowemu premierowi robić zarzut z tego, że ten postulat zrealizował, mimo że socjaliści w obecnej sytuacji nie uważali za wskazane wziąć udział w rządzie.

T. J.

Edward Daladier

Edward Daladier, który w okresie tak dla Francji ciężkim objął stanowisko szefa rządu, jest jednym z czołowych polityków nad Sekwaną. Uczeń Herriota — wkrótce stał się jego rywalem. Interesujące naswie-

tleńie sylwetki tego męża stanu znajdujemy na łamach „Kuriera Warszawskiego”.

Edward Herriot i Edward Daladier — dwa filary francuskiego stronnictwa radi-caux - socialistes. Po paru latach walki o prezesurę stronnictwa zdecydowanie ochłodziła ich przyjaźń, zaogniły się antagonizmy. Herriot pragnął by Daladier był jego następcą — ale pragnął, by był długo, bardzo długo tylko następcą. A tymczasem niecierpliwy Edward II, potrząsnął autorytetem Edwarda I. Zbyt prędko Daladier okazał się niecierpliwym. Jak każde wschodzące słońce — wschodził na lewicy, na lewicy stronnictwa. Kiedy Herriot zaznawszy ministrowania, zakosztował premierostwa złągodniał, Daladier był jeszcze „wrzącym, zawziętym”. Za nim więc poszła lewica stronnictwa, jego kreując na swego przywódcę.

I Cot i Frot — Daladier'a stali się adiutantami. Szli za nim. Choć trzeba przyznać, że o nich nie zabiegał deputowany Dala-

dier, przezywany „le taureau de la Camargue”, bo Daladier, gdy przemawiał robił wrażenie byka, co z impetem i pochyloną głową uderzał na przeciwnika. Tak przemawiał w parlamencie, tak mówił na kongresach. To był jego plus — bo odsłaniała się jego siła fizyczna, życiowa, polityczna. Gdy Daladier „runął” na oponentów, to istotnie w furii jego ataku słychać było dudnienie ziemi, głuchy tętent spuszczonej z hamulców namiętności, czuło się zwarte pięści zapaśnika — żywiołowy, nieco ślepy impet. Ustępowano mu z drogi, obawiano się jego druzgocącej siły.

Ale to również było i jego minusem. W impecie szarży, atakujący często nie widzi co się dzieje na skrzydłach. Ryzykując czasem, że gdy obiekt atakowany ustąpi i rozsunie się na boki, szarżujący, może wyciąć głowę w mur. Tak się zdarzyło Daladierowi, gdy jako premier czterodniowego gabinetu w okresie Stawiskiady niebacznie przejął spuściznę po Chautemps w lutym 1934 roku. Stanął do walki z parlamentem i ulicą Paryża 3 lutego — a 7-go rząd jego padł już niesławnie po wypadkach na placu Concorde. To był moment najniebezpieczniejszy w karierze Daladier'a, to był cios najboleśniejszy, jaki otrzymała jego ambicja, charakter żądny władzy. Cofając się pa mięcią ku tym dniom można mieć wrażenie, że był to jednak zwrot moment, dla „Napoleona” radykałów. (Bo wskutek istotnego podobieństwa do wielkiego Korsyki — nieco podkreślonego umyślnie uczesaniem, sposobem golenia się — nowym Napoleonem przezwany jest żartobliwie deputowany z okręgu Orange). Od chwili tego upadku Daladier jakby zamknął się w sobie. Mniej występował na arenie stronnictwa i parlamentu. Po niefortunnej próbie, proponowanego na jednym z kongresów „płynnego franka” skoncentrował się na sprawach obrony narodowej. Od tej chwili

zachwiany autorytet Daladier'a zaczął się prostować, wznosić, krzepnąć.

Na tym polu Daladier, jako minister wojny, minister obrony narodowej położył wielkie zasługi, zdobywając zaufanie sztabu głównego i najwybitniejszych wodzów i generałów Francji. Czy to będzie gen. Gamelin, czy gen. Petain, każdy z nich darzy zaufaniem polityka i ministra, który tak wydatnie przyczynił się do budowy linii Maginota, który pomimo swego radykalizmu i lewicowości zdecydował się w okresie obecnego podniecenia we Francji proponować, by robotnicy w fabrykach broni i amunicji nie objęci byli 40-godzinnym tygodniem pracy. By tam warsztaty i motory nie znalazły przerwy. Twardy. Uparty. Świadomy swych środków i celu Daladier konsekwentnie budował nie tylko bezpieczeństwo Francji, ale i swój autorytet. Dziś ten lewicowy mąż stanu, polityk, przy którego czerwieni Herriot zdawał się być różowym — stał się tym, w którym Francja widzi w obecnym momencie najbardziej wskazanego kierownika rządu, jako polityka, obrony i ratunku narodowego.

W Anglii o Gdyni i Polsce

Londyn, 13. 4. (PAT.)

Znany dziennikarz Ward Price zamieścił w „Daily Mail” obszerny artykuł o Gdyni, ilustrowany charakterystycznymi zdjęciami, przedstawiającymi widmy piaszczyste w Gdyni w 1922 r. i obecne nowoczesne miasto, które powstało w tym miejscu. Ward Price, analizując szczegółowo obroty portu gdynińskiego, podkreśla jego znaczenie dla polskiego handlu morskiego i bezkonkurencyjne nowoczesne urządzenia portowe.

Artykuł swój p. Nard Price kończy następującymi słowami: „Ze wszystkich uderzających przemian, które nastąpiły w Europie powojennej, błyskawiczny rozwój Gdyni jest najbardziej rzucającym się w oczy zjawiskiem ekonomicznym. Jest on przejawem geniuszu narodowego kraju, który już za czasów Wilhelma Zdobywcy posiadał dobrze zorganizowaną państwowość i który za czasów królowej Elżbiety był największym państwem w Europie.

W Czechach obchody 1 majowe nie odbędą się

Praga, 13. 4. (PAT.)

Według postanowienia komitetu politycznego rady ministrów, w roku bież. uroczystości i obchody na 1 maja nie odbędą się, gdyż mogłyby łatwo przemienić się w niepożądane manifestacje polityczne.

Jak wiadomo, 1 maj jest w Czechosłowacji państwowym „świętem pracy” i wszystkie partie w dniu tym urządziły swe obchody. Poza tym komitet polityczny rady ministrów uchwalił wpływać na prasę partyjną w kierunku zaprzestania kampanii prasowej i ataków osobistych. Jeżeli by nie udało się osiągnąć tego w drodze wpływania na prasę, zapowiedziano wydanie odpowiednich zarządzeń urzędowych.

Odcinek kulturalny

„Harnasie”

Teatr Wielki — Opera.

Szczytowy okres twórczości Karola Szymanowskiego, okres dojrzałości twórczej, zbiegł się z zrezygnowaniem z kolorystycznego impresjonalizmu, a nawrótem do większej spójności wyrazu muzycznego. Nawrótem ten wiąże się ściśle z świadomym i celowym zwrotem kompozytora do folkloru polskiego.

Wyniki obrania nowej drogi, wyniki z okresu krystalizacji „wrażeń z Podhala” (1923 op. 46) i w II koncercie skrzypcowym.

Nie było to jednak to, o czym marzył Szymanowski, co pragnął osiągnąć: sam znajdował w ówczesnych swoich utworach tylko stylizację ludności. Zbliżał się dopiero do rdzenia polskości wyrażonej w motywach ludowych. Jak sam mówił, polskości ta nie polega na przejmowaniu do muzyki artystycznej rytmów tanecznych i piosenek ludowych, lecz... wypowiada się raczej w samym stylu muzyki, w samym jej duchu, niż w jakichś bezpośrednich „postaciach”.

Tak oto rodziła się „Harnasie”, tak oto zrodziła się cudowna w swej prymitywności i ostrości apoteoza góralszczyzny, znamię polskości muzyki Szymanowskiego.

Muzyka „Harnasi” przy swej kunszt-

wości i głębokiej kulturze — otwiera przed słuchaczem potęgę gór, przeczystość góralskiej atmosfery, wdzierną się do jaźni słuchającego siłą swego czaru. Czar ten na tym polega, że Szymanowski mocą sztuki i przynależności rasowej dotarł do tego, z czym jedynie Chopin obcował, dotarł do rdzenia i praźródła ludności, odkrył jej „siłę pierwotną, niepohamowaną, pozbawioną wszelkich gładzisz i schlebiających uszom miękkości”.

Tu tkwi źródło niezrozumienia w „Harnasiach” przez francuskich krytyków pewnych chropowatości i zgrzytów układu tonalnego tam zawartych; stąd dziwny dla niewyzwyczajonego ucha charakter tej muzyki, stąd motywy wschodnie, jakby się zdawało, które są niczym innym jak zwrotem ku indoeuropejskiemu praźródłu.

„Harnasie” istnieją dziś w kilku wersjach: jako suita koncertowa (z partiami wokalnymi), jako fragmenty przerobione na skrzypce przez Pawła Kochańskiego (przyjaciel Szymanowskiego) oraz jako balet.

W ostatniej wersji wystawił „Harnasie” Teatr Wielki na sobotniej uroczystej premierze.

Z współczesnych baletów „Harnasie”

należą do najtrudniejszych do wykonania. Tak muzyka jak i opracowanie plastyczne odpowiednio stosowane wymagają nie tylko ogromnego nakładu pracy, lecz także bardzo bogatej, nieprzeciętnej inwencji artystycznej, któraby w sposób interesujący, pomysłowy a jednak zgodny z intencją kompozytora wyrażoną w ogólnym tenorze dzieła, rozwiązała trudności.

„Harnasie” są dziełem trudnym, dziełem bogatym w wartości a przeto wymagającym odpowiednio ostrych kryteriów, wartościujących wykonanie. To z jednej strony. Z drugiej strony trzeba sobie zdać sprawę z tych trudności, jakie musieli przezwyciężyć: dyrygent i choreograf naszej Opery, by postarać się o niebyłejakie odtworzenie utworu Szymanowskiego.

Dyrygent dyr. Z. Latoszewski poprowadził orkiestrę sprężysto ze starannym wypracowaniem szczegółów rytmicznych i dynamicznych. Z usterek najważniejsze byłoby chyba zbyt wolne tempo, co możnaby usprawnić nie zawsze rytmicznym przez opóźnienie wykonaniem figur przez zespół baletowy. W każdym razie dyr. Latoszewski wybrnął zwy-

Aktorka pilotką wojskową

Znana aktorka dramatyczna teatrów nowojorskich, Gertrude Niesen, otrzymała po zdaniu egzaminu z pilotażu dyplom i stanowisko pilota w amerykańskiej wojskowej flocie powietrznej. Jest to jedyna kobieta-pilot na tym stanowisku. Z racji jej zdolności i zasług przyznano miss Niesen honorową rangę majora. Przydzielono ją do 350-go plutonu lotniczego, stacjonowanego w Missoury, gdzie w swoim czasie odbywała ćwiczenia praktyczne.

Grypa pochodzi od chrypki

Choroba, znana u nas pod nazwą grypy, ma swą długą historię. W nie, zabierając wiele ofiar, nazywano „influenzą”. Tak ochrzczili dziwną, dotychczas jeszcze niezupełnie zbadaną chorobę Anglicy. Później nazywano ją różnie, czasem groźnie, czasem lekceważąco.

We Francji, gdzie pod koniec XVII wieku grypa szalała epidemicznie, zabierając wiele ofiar, nazywano ją małą dżumą, później przypięto do niej, nie wiadomo dlaczego, nazwę „coquette”. W 1782 r. nazywano ją „katarem rosyjskim”, potem przyszła moda na „hiszpankę”, ostatecznie dopiero pod koniec XIX w. ustaliła się nazwa grypa. Pochodzenie tej nazwy jest równie niepewne, jak przyczyny powstania samej choroby. Jedni wywodzą ją od polskiej chrypki, inni od angielskiego to grip. Tak czy inaczej, jest to jedna z chorób t. zw. złośliwych, które, mijając niekiedy pozornie łatwo, osłabia organizm, czyniąc go przydatnym na inne choroby.

40-godzinny tydzień pracy policji

40-godzinny tydzień pracy, który przed niedawnym czasem był stosowany jedynie tylko w przedsiębiorstwach prywatnych, obecnie wywalczyła sobie prawo obywatelstwa również w instytucjach państwowych. Od pierwszego kwietnia policjanci we Francji pełnią służbę tylko przez 40 godzin tygodniowo. Odwrotną stroną tego medalu jest przerzucenie wielu obowiązków na policję miejską, której personel będzie musiał być naturalnie odpowiednio powiększony. Powiększony również będzie musiał być personel policji państwowej. W samym Paryżu szef policji powołał do służby 1500 nowych policjantów. Oświadczył on, że powołując nowe siły wychodził z założenia, że złodzieje nie wprowadzą napewno 40-godzinnego tygodnia „pracy”.

cięsko z labiryntu różnorodności rytmicznej, w jakiej gustuje Szymanowski.

Setnie się napracował choreograf p. Maksymilian Statkiewicz. Pisałem już w sobotnim numerze o trudnościach organizowania treści baletowej pod takty jakiej narzucają się każdemu interpretatorowi „Harnasiów”, nie będę więc już tego powtarzał, podkreślę tylko raz jeszcze, że praca była ogromna. Rozwiązanie strony kompozycyjnej baletu zostało pomyślane oryginalnie. Rozwiązanie to — jak się dowiedziałem od p. Statkiewicza — jest jego pomysłem, nie wzorowanym na żadnym innym pomysłem czeskim, francuskim czy niemieckim. P. Statkiewicz poszedł po linii koncepcji stylizacyjno-realistycznej, w czym mu doskonale pomógł projektami kostiumów i dekoracji p. Szpinier. Koncepcję swoją rozwinął przy zachowaniu we wszelkich szczegółach autentyzmu regionalnego i konsekwentnie przeprowadził do końca. Osobiście jestem za takim przeprowadzeniem i uważam je za lepsze niż pomyśl symboliczno-stylizacyjny Sergiusza Lifara. Najlepiej pod względem kombinacji figurowej wyszedł drugi obraz

Osad na zębach jest początkiem kamienia nazębnego i próchnicy. Pasta do zębów Odol usuwa osad i czyni zęby śnieżno białymi.

Rola konia w muzyce

Włosie końskie dotychczas niezastąpione

W okresie, gdy konia coraz bardziej wypiera siła mechaniczna, grożąc wiatronogim przyjacielom człowieka ostateczną zagładą, okazuje się, że jednak zwierzę to będzie zachowane. Tracąc uznanie człowieka, koń zyskuje na znaczeniu jako niezastąpiony czynnik — w muzyce.

Gdyby kataklizm jakiś nadzwyczajny sprawił, że pewnego dnia zniknęłyby wszystkie konie z powierzchni ziemi, w niezadługim czasie zamilkłyby tony skrzypek. Jak wiadomo bowiem, smyczek do skrzypiec wyrabia się z końskiego włosia. Dotychczas nie znaleziono odpowiedniejszego materiału i, jak twierdzą wybitni lutni-

ści, koń jest pod tym względem niezastąpiony.

Uznali to przede wszystkim Łotyże, którzy podobno są zawołanymi lutnistami i zainteresowali się specjalnie hodowlą konia, zwłaszcza białego, by mieć materiał do wyrobu smyczków, w które zaopatrują rynki zagraniczne.

Tak więc jest nadzieja, że muza, dobrotliwie muzyką się opiekująca, zachowa nam przy życiu najszlachetniejsze ze zwierząt — konia, którego służbę już nawet bożek Mars, idąc za postępowaniem czasu dokonywującym się pod znakami motoru, spycha do roli drugorzędnej.

Nowe surowce syntetyczne w Niemczech

Białko z ryby zastępuje białko z kurzego jaja

Nastawienie przemysłu niemieckiego na surowce syntetyczne osiąga obecnie coraz większe rozmiary. Wyłożona praca chemików w tym kierunku daje prawie codziennie nowe, nieoczekiwane osiągnięcia. I tak np. ostatnio powstał tam najnowszy surowiec syntetyczny, który ma odegrać poważną rolę w dziedzinie aprowizacji, jak również używany będzie w celach przemysłowych. Jest to białko, uzyskiwane z mięsa pewnego gatunku ryby morskiej. Z 22 kg. mięsa rybiego można spreparować jeden kg. białka. Posiada ono wysoką wartość i używane w stanie suchym ma szczególne znaczenie dla przemysłu piekarskiego.

Białko to znajduje się już w han-

dlu pod nazwą „Wiking-Eiweiss”, sprzedawane jako biały proszek, który, po rozpuszczeniu w 15-częściach zimnej wody jest natychmiast gotowy do użytku. Jeden kg. takiego rozpuszczonego białka z ryby ma taką samą wartość, jak białka z 34 kurzych jaj lub 20 całych jaj. W ten sposób można zaoszczędzić dużo tłuszczu i co ciekawe, pieczywo zachowuje świeżość przez dłuższy czas.

Tak więc w Niemczech wykorzystują ryby nie tylko do fabrykacji konserw, tranu, poza zasadniczym przeznaczeniem — jako artykułu spożywczego, ale także doszło już do wykorzystywania mięsa rybiego dla innych celów.

Złoto austriackie w Londynie

Większa część rezerwy złotej Austriackiego Banku Narodowego znajdowała się nie we Wiedniu, lecz w depozycie bankowym, w Londynie. Złoto austriackie nie będzie podobno, jak donoszą z Paryża, wydane Niemcom, lecz ma być, jak twierdzą, zużyte na pokrycie zamrożonych w Niemczech sum należnych Anglii.

Ruch automobilowy w Anglii

Obecnie w Londynie 200.000 posiadaczy aut zgłosiło swoje wozy do ponownej rejestracji, mianowicie zgłoszono wszystkie auta, których rejestrację wycofano na czas zimy.

W Anglii na 48 milionów ludności jest zarejestrowanych 2.800.000 pojazdów mechanicznych. Za wzrostem motoryzacji mnożą się wypadki automobilowe i to niestety w proporcjonalnym stosunku do wzrostu liczby pojazdów. W ostatnim dziesięcioleciu zanotowano w Anglii 2 miliony nieszczęśliwych wypadków, w czym 6 tysięcy wypadków śmiertelnych. W związku z tym sądy angielskie wymierzają coraz ostrzejsze kary za przekroczenie przepisów jazdy oraz przesadzają poszkodowanym coraz wyższe odszkodowania za obrażenia i straty poniesione z powodu wypadków automobilowych.

„Odwaga w milczeniu”

Była to dewiza b. kanclerza Austrii, Schuschnigga, który od chwili śmierci Dolfussa w każdej chwili mógł spodziewać się na siebie zamachu.

Ten 37-letni człowiek wziął na siebie wówczas ciężkie zadanie i czarę goryczy spełnił do końca.

Zdawał sobie z tego sprawę, gdy na trumnę swego poprzednika rzucił czapkę Frontu Ojczyźnianego, z okrzykiem:

— Za Austrię aż po zgon!

Dzisiaj przypomina się katastrofa, której zginęła żona kanclerza. Katastrofa. Podobno kanclerz nie łudził się, bo wiedział, kogo miał dotknąć wypadek.

Od dłuższego czasu sypiał w podziemiach koszar, w urządzonej tam sypialni. Specjalnie wybrani żołnierze czuwali nad jego bezpieczeństwem.

Życie mężów stanu na odcinku walki nie mniej wystawione jest na niebezpieczeństwa, jak życie żołnierzy na froncie. „Bezpieczeństwo wodza” jest w danym wypadku najczęściej czczym słowem.

Burze i śnieżyce w Italii

Z Rzymu donoszą:

W całym kraju od 2-óch dni notowane jest znaczne obniżenie temperatury. Z prowincji Trentoni z okolic Alp apenińskich donoszą o wielkich opadach i zawiejach śnieżnych. Wypadkiem niezwykłym o tej porze roku są również opady śnieżne na Wezuwiuszu.

Na morzu Adriatyckim szalała burza, w czasie której zatonoło szereg statków.

oraz z pierwszego obrazu zaloty wodza Harnasi, choć można się było w nich dopatrzeć momentów banalnych w powtarzaniu. Usterki te jednak błędna w stosunku do nadzwyczaj troskliwego opracowania całości. Dekoracje Zygmunta Szpiniera harmonizowały z nastrojem, zespały się treściowo z układem tańców, co świadczy samo za siebie. Jeśli chodzi o trzeci obraz, to samo rozwiązanie problemu odejścia uważane za pierwszorzędne, jedynie dekoracja nie wydaje mi się być szczególnie pomyślaną.

Z wykonawców należy się bezwzględnie uznanie Jerzemu Kaplińskiemu jako wodzowi Harnasiów. Jego tańce zostały oddane dobrą techniką, z pełnym wyczuciem wyrazu rytmicznego i charakteru kreowanej postaci. Jest to naprawdę dobra pozycja w repertuarze p. Kaplińskiego. W niczym prawie nie ustępowała partnerowi Zofia Grabowska, która połączyła osobisty wdzięk z dobrze oddaną rolą.

Wogóle wyczuwało się, że każdy członek zespołu baletowego kładł wszystkie siły w dobre wykonanie. Sceny zbiorowe, szczególnie tańce Harnasi wypadły zupeł-

nie zadawalająco, podnosząc wartość wykonania całości.

To też publiczność — do ostatniego miejsca wypełniająca widowie — entuzjastycznymi oklaskami dała wyraz swego zadowolenia. Kierownicy artystyczni Opery oraz wykonawcy zostali zarzuci kwiatami.

Po „Harnasiach” odegrano balet Igora Strawieńskiego „Płomienny ptak”, oparty na znanej bajce M. Fokina. Poziom wykonania był tu wyższy, co wynika z prostego faktu, że pantomina Strawieńskiego jest o wiele łatwiejsza niż „Harnasie”. Małgorzata Kasówna jako księżniczka Wasiliewna stworzyła bardzo miłą i sympatyczną kreację, oddaną — jak na początkującą solistkę — bez zarzutu. Większe role do popisu miała p. Grabowska, która popisywała się wysoką klasą techniki. Szkoda, że taniec „Płomiennego ptaka” nie był barwniejszy w tematycznym ujęciu. P. Kapliński oddał Carewicza bardzo dobrze, wykazując raz jeszcze zdolności choreograficzne. Kapitałną postacią Czarnoksiężnika dał p. M. Statkiewicz. Reszta zespołu stanęła zupełnie na poziomie.

Wystawienie „Harnasi” przez poznańską Operę dowodzi, że dyrekcja nie zawodzi pokładanych w niej nadziei przez ludzi, którym nie obce jest dobro kultury muzycznej. Dając widowiska pierwszorzędnej jakości w doskonałej oprawie, Opera nasza zwraca na siebie uwagę całej elity kulturalnej Polski.

Władysław Biniek.

To i owo

Prawdopodobnie trener Stamm pojedzie do Ameryki jako opiekun ewentualnych polskich uczestników i trener ogólny reprezentacji Europy. Po meczu Stamm pozostałby jeszcze przez kilka tygodni i przeprowadziłby studia nad boksem amerykańskim i metodami treningowymi.

P. Kaukowsky przyobieczał poprzeć ten projekt na komitecie F. I. B. A.

— Czy tylko wystarczą konferencje? — zagadnął ktoś interesujący się sportem i stosunkami, jakie istnieją między klubami a prasą i konferencjami urzędowymi, przez kluby.

Niel Przez zwołanie jednej, czy nawet dziesięciu pogawędek, na których przelewa się wrzątek do „osobistych” kotłów, na której wyraża się żal za tamto i owo, na których przyrzeka się ze skruchą, że „już się nie powtórzy”, że „to było ostatni raz”, że „to zresztą nie było nic złego, a tylko złośliwi i zainteresowani w innym kierunku dopatrują się zła”, nie naprawi wszystkiego. Naprawia jedynie same czyny i fakty, niepodobne do poprzednich. Przecież zwołanie konferencji nie można rozumieć zdobywie dla swej sprawy ogółu...

Nie wątpimy zresztą, że kluby rozumieją intencję prasy, że nie będą kładły wszystkiego na karb jej złej woli, nie będą obrażały się, gdy się wytknie im to, czy owo, gdyż będą wiedziały, że wynika to wszystko z troski o dobro sportu wogóle, a nie jednostki.

Konferencje wówczas będą miały cel i sens.

Ulo konfliktu Chmielewski-Cyganiewicz

List sportowców łódzkich do konsulatu w Nowym Jorku

Nadeszły z Nowego Jorku od Chmielewskiego szczegóły zajęć, które poprzedziły jego aresztowanie. Cyganiewicz miał podpisać zgodnie z swym listem do Chmielewskiego z Ameryki, umowę w Konsulacie Polskim w Nowym Jorku na warunkach, które były wcześniej omawiane; szemat kontraktu był opracowany.

Kontrakt ten zobowiązał Chmielewskiego do stoczenia jednej walki w miesiącu i do bezwzględnego posłuszeństwa menażerowi. Cyganiewicz miał otoczyć łodzianina troskliwą opieką sportową przez dostarczenie mu trenerów i sparring-partnerów. Zarobki miały być dzielone na połowę, przy czym wydatki do 1 marca, a więc te związane z przygotowaniem Chmielewskiego do wyjazdu, jak i koszty przejazdu ponosił Cyganiewicz.

Jeszcze w kraju Cyganiewicz miał udzielić Chmielewskiemu pożyczki w wysokości 5 tys. zł, którą sobie miał odebrać w pięciu ratach po tysiąc zł.

Złamanie któregośkolwiek punktu umowy spowodować miało wypłacenie stronie poszkodowanej 10 tys. zł.

Kontrakt opiewał na trzy lata. Gdyby jednak Cyganiewicz chciał umowę rozwiązać wcześniej, lub też gdyby Chmielewski w międzyczasie stracił zdolność startowania, łodzianin miał otrzymać odszkodowanie w wysokości 50 tys. zł, która to suma

miała być zabezpieczona na nazwisko Chmielewskiego w Banku Polskim lub B. G. K., albo też na pierwszym numerze hipoteki nieruchomości krakowskiej Cyganiewicza.

Po przyjeździe do Nowego Jorku, a właściwie po wyostaniu się z wyspy Ellis, okazało się, że Cyganiewicz nie chciał podpisać umowy w konsulacie, wogóle zwlekał z załatwieniem tej sprawy, a następnie chciał wywieźć Chmielewskiego do Bostonu, gdzie miał trenować, przy czym w Nowym Jorku izolował on Chmielewskiego od kontaktu z Polonią amerykańską. W odpowiedzi na to Chmielewski zagroził powrotem do kraju, ma bowiem bilet powrotny na „Batorego”, co znów spowodowało jego aresztowanie na życzenie Cyganiewicza, za rzekome niedotrzymanie warunków umowy.

Przed kilku dniami sportowcy łódzcy wystosowali do konsula Rzplitej w Nowym Jorku obszerny list, w którym dali wyraz swemu oburzeniu na postępowanie Cyganiewicza i prosili konsulat o opiekę nad Chmielewskim.

Jak wiadomo na skutek interwencji konsulatu Chmielewskiego wypuszczono z więzienia i nawiązane zostały pertraktacje z Cyganiewiczem pod egidą konsula Rzeczypospolitej.

FIRMY GODNE POPARCIA

WYKWINTNE PALTA, UBRANIA MĘSKIE MUNDURKI SZKOLNE
Polecą firma EDMUND RYCHTER, Kraków, wietno męskie u szczytu doskonałości. Materiały z metra.
EDMUND RYCHTER, Poznań, trzy składy Centrala Fr. Ratajczaka 2. Filie OSTRÓW Wlkp.

Centralna Drogerja J. Czepezyński

Poznań, Stary Rynek 8.
Telefon zbiorowy 45-45.
Polecą najtaniej: Farby — Lakier — Pokosty i wszelkie przybory malarskie. Mydła i proszki do prania — Mydła toaletowe — Perfumy — Wody kolońskie oraz wszelką kosmetykę — Protery — Ścierki oraz szczotki wszelkiego rodzaju.
Oddział: Drogerja „Universal” ul. Fr. Ratajczaka 38.
Telefon 2749.
Fabrykacja środków do zwalczania szkodników w polach, lasach i ogrodach. Artykuły bartnicze.

NASZE DETEKTORY

są nieco droższe od reklamowanych, ale zato odbiór jest o 100% głośniejszy. Zapraszamy na demonstrację.

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcina 18.

ŚWIATOWEJ SŁAWY CHIROMANTKA

grafolog-Hizjognomistka, A. Jakubowska, z długoletnią doświadczoną praktyką na podstawie badań naukowych zdumiewająco przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, szczęście w miłości, loterii, sprawy rodzinne, handlu, sądowe. Wpada w trans, Przenika psychologię osób. Ostrzega przed niebezpieczeństwem, strażą, kradzieżami. Liczne podziękowania z kraju i zagranicy. Fr. Ratajczaka 15 m. 10, II pr. nad kuchnią restauracji w Pasażu Apollo.

Święta Wielkanocne!

masy migdałowe i orzechowe, lukry poleca

CUKIERNIA

Mieczysław Weber

Poznań, ul. Nowa 4. Tel. 12-14

Gru sportowe

K. P. W. jedzie do Francji.

Dnia 16 bm. wyjeżdża z Poznania drużyna koszykówki „KPW” do Francji w celu rozegrania dwóch spotkań, które odbędą się dnia 18 bm. w Lens z reprezentacją emigracji polskiej oraz dnia 19 bm. w Lille z reprezentacją Ligi Północnej Francji.

Skład drużyny jest następujący: Łój Ewaryst, Kasprzak Zdzisław, Patrzykont Janusz, Grzechowiak Florian, Szymura Franciszek i „Daniel” Zygmun z Poznania. Ze względu na osłabiony skład drużyny poznańskiej uzupełniono ją trzema zawodnikami z „KPW” Warszawa i „KPW” Kraków — Stok Stanisław, Szóstak Edward, Kapka Kazimierz, Eberhardt Bolesław. Kierownikiem drużyny będzie p. mgr. Pater.

Turniej drużynowy Starego M. Poznania.

V Jubileuszowy Drużynowy Turniej Starego Miasta Poznania, rozegrany został w dużej sali Domu Katolickiego na śródcie.

Otlewski, Białkowski, Kruszyński, Sliwiński, Bartkowiak bijąc w finale dotychczasowego mistrza drużynę KSM-TUM w stosunku 6:4. Trzecie miejsce zdobyła drużyna Koleżeńskiego Klubu Sportowego. — Startowało 6 drużyn.

Zwycięska drużyna otrzymała ponadto nagrodę przechodnią, ufundowaną przez pp. Bernarda Giezmę i Witolda Czaplickiego, właścicieli f-y Flamingo — Poznań.

Ciężkoatletyka

Treningi K. A. S. „Zbyszko”.

K. A. S. „Zbyszko” Poznań zawiadamia swych członków, że treningi zapaśnicze w walkach grecko-rzymskich i wolno- amerykańskich odbywają się w sali ćwiczeń Miejsk. Szkoły Handlowej, ul. Śniadeckich — we wtorki i czwartki od godz. 19.30 pod fachowym kierownictwem trenera Wronieckiego. Tam również przyjmuje się zapisy na członków, oraz młodzików od lat 14.

Treningi sekcji zapaśniczej T. G. „Sokół”.

Tow. Gimn. „Sokół” sekcja zapaśnicza podaje do wiadomości, że treningi odbywają się regularnie w poniedziałki i piątki począwszy od godz. 19-tej w sali gimnastycznej przy Zielonych Ogródkach, gdzie również przyjmuje się zapisy na członków.

Lekkoatletyka

Bieg na przelaj Z. S.

Organizowany przez Komendę Grodzką Związku Strzeleckiego przelajowy bieg 3000 m. odbył się w niedzielę, 10 bm. i mimo niepogody zgromadził na starcie 42 zawodników. Udaną imprezą Zw. Strzelecki w Poznaniu rozpoczął swój letni sezon sportowy.

Rozdania nagród dokonał bezpośrednio po zawodach Komendant Grodzki Z. S.

1-sze miejsce i nagrodę wędrowną K-dy Grodzkiej Z. S. zdobył Lewandowski Stanisław (Z. S. — H. C. P.), II-gie miejsce i nagrodę indywidualną prześa Zarządu Grodzkiego Z. S. na m. Poznań zdobył Spolony Bolesław Z. S. — Osiedle. III-cie miejsce i nagrodę indywidualną Oddziału Z. S. P. Z. U. zdobył Turowski Stan. Z. S. Winiary.

Zespołowy zwyciężył Oddział Z. S. Cegielski, uzyskując nagrodę wędrowną, ufundowaną przez zarząd własnego Oddziału, przed Oddziałem Z. S. Urbanowo - Winiary.

Obecny na zawodach Komendant Okręgu VII Z. S. podziękował zawodnikom za dobre wyniki i zachęcał do dalszej pracy. Kierownikiem zawodów z ramienia K-dy Grodzkiej Z. S. był ppor. Szmagier Jan, adiutant K-dy Garnizonu Z. S.

Jubileuszowy 10-ty bieg na przelaj K. S. M. Poznań — Główna.

W niedzielę, 10 kwietnia b. r. odbył się I-szy w tym sezonie bieg na przelaj, organizowanego przez KSM. z ramienia swej Centrali oddz. Poznań — Główna. Zgromadził on na trasie biegu dość pokaźną liczbę zawodników, którzy wszyscy zawodnicy ten bieg ukończyli. Kolejność przybyłych zawodników do mety była następująca: 1) Rogalski Stan. (HCP) w czasie 14.38.9, 2) Mańkowski Witalis (KSM. — Stęszew), 3) Czeaka Władysław (KSM. — Główna), 4) Grześkiewicz Miecz. (Sokół — Poznań), 5) Jakubowski Jan (Sokół — Poznań), 6) Slaps Tomasz (KSM. — Krzyżownicy), 7) Kegel Michał (K. S. Warta), 8) Krzyska Edmund (KSM. — Żegrze), 9) Barnowski Henryk (HCP), 10) Norek Stanisław (KSM. — Główna), 11) Matuszak Alfons (HCP). Na 18-ym miejscu ułokował się senior p. Piaskowski z HCP. Komisje tworzyli dele-

gat POZLA. p. Marcinkowski, z centrali K. S. M. M. p. komendant Goćwiński i własną z Oddziału KSM. — Główna. Organizacja biegu dobra. Po biegach nastąpiło wręczenie nagród. Rogalski (HCP) otrzymał puchar p. W. Płonki i srebrny żeton. Mańkowski (KSM. — Stęszew) nagrodę dh. Bernarda Gąsiorowskiego i złoty żeton. Żeton pamiątkowy otrzymał Czeaka Wład. (KSM. — Główna), a dyplom Grześkowiak (Sokół), Jakubowski (Sokół), oraz jako najstarszy zawodnik. Wręczenia dokonał p. Marciniak, członek honorowy KSM. — Główna. W krótkich słowach podziękował w imieniu zawodników Piaski. Wręczenie nastąpiło w sali p. Książka przy bardzo licznych udziałach publiczności.

PRZYPOMINAMY, że stale czynna jest dla naszych stałych czytelników, którzy wykażą się kartą abonamentową za ostatni miesiąc

**bezpłatna
poradnia
prawna**

Poradnia nasza czynna jest codziennie za wyjątkiem sobót, niedziel i świąt. — Zgłoszenia w ADMINISTRACJI naszego pisma przy ulicy ALEJE MARCINKOWSKIEGO 18

Hokel

Weryfikacja Turnieju Otwarcia.

Wydział Sportowy P. Zw. Hok. na trawie zweryfikował turniej otwarcia, w związku z czym kolejność zdobytych miejsc przedstawia się następująco: W. K. S. 6 punktów stos. bramek 4—0, Warta 3 pkt. stos. bramek 4—1, Czarni I 3 pkt. stos. br. 1—1, Czarni II 6 kpt. stos. bramek 0—7.

Zapowiedzi ślubne

W Urzędzie Stanu Cywilnego ogłoszone następujące zapowiedzi:

Nauczyciel gimnazjalny profesor Mieczysław Zerbe i owdowiata urzędniczka bankowa Monika Buchholz z domu Hoffmann; urzędnik Zarządu Miejskiego Jan Wyszyński i Felicja Łuczkiwiczówna; kupiec Stanisław Zjeżdźka z Popowa pow. gostyński i Maria Cichowlas z Siedlec pow. gostyński; artysta muzyk Tadeusz Tułasiwicz i zarządczyni Wanda Ozdowska; malarz Franciszek Kaniewski i krawcowa Agnieszka Kościelniakówna z Lenartowic pow. jarociński; malarz Alojzy Koncok z Marcinka pow. kępiński i ekspedientka Maria Skoczylasówna; mechanik - sofer Konstanty Juracki i Zofia Bartosikówna; zecer Stefan Haremza i Helena Derka; piekarz Marian Podolak i halciarka Helena Adamiakówna; inwalida wojenny Mikołaj Pliżka z Olsz, pow. tczewski i krawcowa Władysława Michałowska.

Urzędnik bankowy Roman Mądry i Antonina Kiwitt; nauczyciel Franciszek Guessek z Dachowa pow. śremski i księżkowa Elżbieta Kabałówna; owdow. rzeźnik Józef Kęsy i Aniela Barłóg ze Spawia pow. poznań; złotnik Andrzej Holzapfel i Weronika Bugajewska; pom. fryzjerski Józef Zaworski i córka rolnika Antonina Kuźmianka z Zimna pow. średzki; plutonowy zaw. Józef Lieblich z Prakseda Spławiska z Łowynia pow. międzychodzki i Zielatkowa pow. obornicki; slusarz Jan Hansch i Agnieszka Ratajczakówna; rob. Kazimierz Brzeskwinięcki i kartoniarka Józefa Dolata; lakiernik Roman Meinhold i Marta Lenz.

ZMARLI

Wanda Krause z domu Budnikówna, wdowa, 73 lat; Irena Krasiejko, uczennica szkolna, 7 lat; Walery Zwiernik, robotnik, 51 lat; Kazimiera Kuhn, krawcowa, 43 lat; Leckadia Suchowiakowa z domu Jakubowska, 21 lat; Marta Grajczak z domu Czajkowska, wdowa, 49 lat; Rozalia Przełozna, posługaczka, 49 lat; Felicja Teuler, bez zawodu, 90 lat; Włodzimiera Jedrychowska z domu Popowska, wdowa, 80 lat; Lech Jędrzejczak, 9 mies. 30 dni; Bronisława Kołodziejczak, 53 lat; Luiza Schilling, rozw. Haendschke, 48 lat; Marianna Sórzyńska 7 mies. 28 dni; Stanisław Jopek, rencista kolejowy, 55 lat; Maria Burdelówna, 2 lat 4 mies.

Zygmunt Jerzy-Nowicki, 2 dni. Leon Proskurnicki, rolnik, 21 lat; Agnieszka z domu Łukaszykówna, 77 lat; Helena Wiśniewska z domu Czerwińska, 38 lat; Maria Górka z domu Schmelzer, wdowa, 73 lata. Adam Jaskowiak, slusarz kolejowy, 55 lat. Józef Bulica, tokarz, 48 lat. Danuta Jadwiga Tubacka, 1 dzień 15 i pół godziny. Emma Rohl z domu Schneider, wdowa, 70 lat. Marie Bielo z domu Goman, 40 lat.

NOC + ŚMIERCI

ROMANS Z ŻYCIA DWO-

RU KROLEWSKIEGO

STRESZCZENIE POZACZĄTKU POWIEŚCI

Kasztelan krakowski Jakób Sobieski, powraca w ciemną i burzliwą noc na zamek. Tajemnicza kobieta rzuca mu ostrzeżenie, że w zamku czeka go tej nocy śmierć. Wśród głębokiej nocy zjawia się przybysz, który w walce na szablę morduje sędziwego kasztelana. Ostatnie tchnienie wydaje on w obecności Sassy — ślepej niewolnicy. Sassa odnajduje obu synów kasztelana Jana i Marka bawiących w Turcji, w obozie cygańskim w towarzystwie dwu pięknych cyganek. Synowie powracają do Krakowa i na grobie ojca, przysięgają zemstę mordercy, domyślając się, że pochodzi on z możnego, rywalizującego rodu. Ruszwszy w drogę Jan Sobieski zamieszkał w zamku wojewody Wassalskiego, którego piękna żona widząc w Janie Sobieskim człowieka, który według przepowiedni powinien zostać królem, planie skrytobójcze usunięcie do że świata. Morderczy strzał na polowaniu rani jednak Sasse. Niewolnica uświadamia Jana Sobieskiego, że znajduje się na zamku swego największego wroga, mordercy ojca. Oczarowany pięknością wojewodziny Jasiellony, Sobieski nie daje wiary ostrzeżeniom niewolnicy, która darowuje pani Wassalskiej i rusza w dalszą drogę.

17)

— Wachmistrz ma słuszną! — przyznała stara markietanka tajemniczo. — Wiecie jak było z Sołtykiem przed bitwą piławiecką?

— Słuchajcie, co stara matka Bolesława opowiada! — zawołało kilku.

— Nie chciał on także wierzyć, że czerwony Sarafan nie jest takim jak my człowiekiem — opowiadała stara markietanka, podczas gdy dziwny gość obozu wyskakiwał w od daleniu — otóż przed bitwą ukazał się on w naszym obozie. Sołtyk znalazł go i słyszał, że był także w obozie nie przyjacielskim. To tak rozgniewało Sołtyka że w uniesieniu porwał się na niego i chciał go powalić na ziemię.

— Wiec pochwycił go i powalił? — zapytano.

Stara markietanka wstrząsnęła głową.

— Pochwycił go, ale nie dał mu rady — mówiła dalej — zdawało się, że czerwony Sarafan jest wysoki i silny jak olbrzym! Aż strach było patrzeć na tę bójkę!

— Czyście ją sami widzieli?

— Nie! Wysoki Jan, ten od muszkietarów, był przy tym i opowiadał mi — odpowiedziała markietanka. — Czerwony Sarafan szarzał się wściekle i wołał: „Złe na tym wyjdiesz, a ty, Sołtyku, w najbliższej bitwie przypominasz mnie sobie!”... Wiecie co się stało! Sołtyk nie wrócił z bitwy piławieckiej! Był cały oblan krwią, gdy go znaleźli jego ludzie! Sam wyglądał jak czerwony Sarafan!

— Zapominasz jeszcze o jednym, stara — rzekł wachmistrz z ponurą powagą — przepowiedział on wówczas naszą porażkę! Wołał: „Nie chodźcie pod Piławce, nie chodźcie, bo nie powrócicie!” I rzeczywiście wielu nie powróciło z pod Piławiec!

Opowiadania markietanki i wachmistrza nie pozostały bez wrażenia na obecnych.

W innych częściach obozu znano już widać znaczenie ukazania się czerwonego Sarafana, gdyż nikt mu nie czynił krzywdy, lecz pozwalano mu robić, co chciał.

— Nie wypędzajcie go! — zawołał jeden ze starych żołnierzy. — Szwedzi pragnęliby bardzo mieć go u siebie! Już to taki prognostyk, że kto go wypędzi, przegrywa bitwę, a kto nie dobrze z nim obchodzi, ten zwycięża.

W tej właśnie chwili do jednej z rozstawionych poza obozem placówek zbliżyła się dziewczyna, której

niepewne ruchy zdradzały, że jest niewidoma. Szara, prosta sukienka obejmowała jej smukłą postać.

Gdy dziewczyna zbliżyła się do namiotów obozowych, obkoczonych na nagłe kilku żołnierzami, spierających się z sobą, do kogo ma należeć.

Ślepa dziewczyna starała się ich unikać.

Żołnierze zaczęli do niej przystępować natarczywie, ale postawa i obejście dziewczyny oddziaływały na nich tak, że zaraz zamilkli.

— Prowadźcie mnie do Jana Sobieskiego! — rzekła ślepa niewolnica — muszę się z nim widzieć, przynoszę mu ważną wiadomość!

Kilku żołnierzy prowadziło ją do obozu.

Tutaj spotkał ich wojewoda Wassalski.

Spostrzegłszy ślepa niewolnicę stanął zdumiony.

— Co to jest? — zawołał głośno, — szary skowronek z narażeniem życia uciekł z klatki!

Sassa słyszała ten głos i drgnęła. Poznała wojewodę.

— Niewierna służo! — zawołał — pocios tu przyszła do obozu! Precz stąd wracaj do zamku swojej pani, albo nie ujdziesz zasłużonej kary!

Sassa wyprostowała się odważnie.

— Mam tutaj spełnić obowiązek i nikt mnie od tego nie wstrzyma — odpowiedziała.

— Śmiesz mi się opierać, niewolnico? — zawołał wojewoda — schwytać ją!

Żołnierze chcieli się rzucić na ślepa niewolnicę i schwytać ją, gdy nagle ukazała się wśród nich wysoka, piękna postać Jana Sobieskiego, który spostrzegłszy i poznawszy Sasse, stanął przy niej.

— Niech się nikt nie waży podnosić ręki na tę biedną, bezbronną, niewidomą dziewczynę — zawołał Jan Sobieski donośnym głosem — gdyż przysięgam, że każdego, który jej krzywdę zrobi, trupem położę!

Twarz Sassy rozpromieniła się, gdy biedna niewolnica usłyszała ten głos tak dobrze sobie znany. W mgnieniu oka stała się inną. Bolesć i smutek znikły z jej czoła, a biała twarz przybrała wyraz radości.

— Proszę! — zawołał Michał Wassalski, syn wojewody staje się rycerzem niewolnicy i to niewolnicy, która już do niego nie należy.

Krew zawrzała w żyłach Jana Sobieskiego.

— Sassa nie jest niewolnicą, panie Wassalski! — odpowiedział donośnym głosem — niesłusznie postąpiłem, gdy ją darowałem! Sassa jest wolną! Skoro jej się nie podoba w zamku u waszej dostojnej małżonki, to żałuję, że rozporządziłem jej wolnością, do czego nie miałem prawa!

— Powiedzcie raczej, iż to wam sprawia przyjemność, iż wabicie do siebie to dziewczę! — rzekł Wassalski.

— Daleko jest ta myśl odemnie! Wysłałem Sasse do dóbr mego ojca! Nie wabiłem jej do siebie! Byłoby to niegodnym z mojej strony, gdybym nadużywał wiernego przywiązania tej biednej, niewidomej dziewczyny! Nie, panie Wassalski, niesłusznym jest to podejrzenie! Skoro jednak Sassa nie chce pozostać u waszej małżonki, to ja jej zmuszać do tego nie będę!

— Szczególne macie pojęcie o służbie i o własności! — zawołał wojewoda obraźliwie i szyderczo...

— Nie przemawiałbyście w ten sposób, gdybyście wiedzieli, jak przywiązaną była ta dziewczyna do mego ojca i do całej naszej rodziny — odpowiedział Jan Sobieski — wychowa-

ła się ona w zamku mego ojca i ojciec mój obdarzył ją wolnością. Jakżebyście panie Wassalski nazwali tego, któryby przełamał pod tym względem wolę swego rodzica? Nie, nie, słowo mego ojca jest dla mnie świętym!

— No, to niechże sobie dziewczyna idzie, gdzie jej się podoba! — rzekł Michał Wassalski gniewnie i odwrócił się z pogardą.

Sassa przystąpiła do Jana Sobieskiego.

— Szlachetny panie! — rzekła łagodnym, proszącym głosem.

— Złe uczyniła Sassa — zwrócił się Jan Sobieski do ślepej niewolnicy — dlaczegoż nie pozostałaś w zamku wojewody?

— Nie gniewaj się na mnie! — mówiła miękko głosem Sassa — musiałam tu przybyć do ciebie, nie mogłam postąpić inaczej!

— I cóżbyś tu robiła w obozie wśród trudów i znojów wojennych? Wracaj!

— Do zamku Michała Wassalskiego?... Nigdy! — odrzekła Sassa i przetrząchała.

Żołnierze oddalili się z wolna, gdyż ukazanie się szanowanego przez wszystkich Jana Sobieskiego, nakazywało im odstąpić od dziewczyny.

— Czyż ze mną co chcesz, panie, — dodała Sassa stanowczo, tylko nie zmuszaj mnie, żebym powracała do zamku tego, który z tobą mówił przed chwilą! Czy nie słyszysz jego gniewnych wyrazów? Umrę raczej, a nie wrócę do zamku!

— Ależ tutaj w obozie nie możesz zostać Sasso!

Ślepa dziewczyna słuchała. Gdy się przekonała, że odczekujący oddalili się zwróciła się nagle z gestem prawie namiętnym do Jana Sobieskiego i rzekła:

— Musisz mnie wysłuchać, panie! Nie łaj mnie! Musiałam tu przybyć do ciebie, aby ci zakomunikować ważną wiadomość! Nie lękam się śmierci, nie lękam się żołnierzy, musiałam cię znaleźć!

— Cóż cię do mnie sprowadza, Sasso?

— Nie tutaj, panie! Michał Wassalski mógłby podsłuchać!

— Oddalił się, Sasso!

— Weź mnie do swego namiotu, panie!

— W moim namiocie nie możesz pozostać dziewczyno!

— Mam ci zakomunikować ważną wiadomość, panie, potem odejdę.

— Pod tym warunkiem możesz pójść ze mną! Nie dla Ciebie tu życie między zdziżalem w obozie żołdactwem, nie zawsze tak jak w tej chwili mógłbym cię obronić przed nimi — rzekł Jan Sobieski do wstępującej się w każde słowo Sassy.

— Wiem, że pragniesz mego dobra, panie... ty zawsze byłeś dobrym dla mnie... nie przemówiłeś do mnie nigdy gniewnie... ale nie mogłem uczynić inaczej — odpowiedziała ślepa niewolnica szczególnie smutnym tonem, musiałam pójść z tobą, chociażby tutaj na mnie śmierć czekała! Wysłuchaj mnie, panie, utnij się!

— Chodź więc, Sasso — uległ Jan Sobieski prośbom ślepej niewolnicy i zaprowadził ją do swego namiotu.

Przed namiotem jednakże zatrzymał się nagle.

— Nie wezmę cię do mego namiotu — rzekł — nie chcę, żeby żołnierze pomyśleli coś takiego, co by cię zniesławić mogło.

— Czyż mógłby kto myśleć coś podobnego — zapytała niewidoma,

— Usiądź tu przed namiotem i powiedz mi, co cię sprowadziło, dziewczyno, a następnie opuścisz obóz i udasz się do dóbr mego ojca.

— Słusznym jest to, co mówisz, panie, i będę ci posłuszną. Czy nikt nas nie słucha? Nie ma nikogo w bliskości.

Sassa zwróciła się do Sobieskiego i pokazała mu bliźnię swęj rany.

— Strzał ten dla Ciebie był przeznaczony, panie! — rzekła ostrożnie tłumiąc głos. — Michał Wassalski najął swego gajowego, ażeby cię zastrzelił w lesie komierzyckim, przez który przejeżdżałaś owej burzliwej nocy.

— A więc znów oskarżenie przeciw wojewodzie? — zapytał Sobieski.

— Dotychczas nie wierzyłem tym słowom! dotychczas wątpiłem o ich prawdziwości — mówiła Sassa dalej — ale nie powątpiewaj dłużej! Twój szlachetny ojciec padł z ręki Michała Wassalskiego! Na twoje życie czyhano! Słyszałam słowa Szymona i gdy mój pobiegł do lasu, aby cię przetrzedz, poniosłam rang, którą tobie miała być zadana!

— Biedne dziewczę!

— Nie sądzę, żebym się na to u skarżala, panie, przeciwnie, byłam szczęśliwa, że cię mogłam ocalić! Nie powątpiewaj jednak dłużej o nieprzejednanej nienawiści Michała Wassalskiego! A czyż brat twój Marek nie zginął także, gdy wojewoda znajdował się nie daleko od was obojdwóch?

— Tak na zbawienie, dziewczyno, masz słuszną! — zawołał Jan Sobieski nagle, a twarz jego zachmurzyła się — Wassalski był za nami, a rana, od której brat mój zginął, zadana była z tyłu.

— Strzeż się go, panie! Ty jesteś ostatni! Dwie ofiary już padły! Nie dopuść do trzeciej!

— Czyż to podobna!... Tak, tak!... Precz z powątpiewaniem!... Jeżeli Michał Wassalski jest mordercą mego ojca i mego brata, to krwią swoją przyplaci krew, którą przelał.

— Niebu niech będą dzięki, że narzeczone wystuchałeś głosu mego, panie! — rzekła niewolnica przejęta wdzięcznością, składając ręce.

— Bądź bez obawy, Sasso, jestem przestrzeżony! Wkrótce nadejdzie chwila, w której stanę przed Wassalskim i zażadam od niego usprawiedliwienia! Ty dobre dziewczę, nie speczęłaś dopóki mnie nie przekonała! Była to nowa służba, nowy dowód twojej wierności i przywiązania!

Sobieski przyciągnął do siebie ślepa niewolnicę i pocałował ją w czoło. Użeczenie nie dające się wypowiedzieć błogości przejęło biedną Sasse.

— Panie... co czynisz?... — szepnęła wzruszona.

— Dziękuję ci za twoją wierność kochane dziewczę, dziękuję ci żeś mnie przestrzegła! Przyjdź teraz do porachunku pomiędzy mną a Michałem Wassalskim!

— A zatem mogę odejść, panie! — rzekła Sassa.

— Tak, Sasso, opuść obóz! Czy masz pieniądze, żebyś w drodze nie doznawała niedostatku? Weź to!

Podał ślepej niewolnicy skórzany woreczek z pieniędzmi.

— Nie potrzebuję pieniędzy, panie — odpowiedziała Sassa — nie brakuje mi nic!

— Więc zachowaj te pieniądze w nagrodę za twoją wierność! — rzekł Sobieski.

(CIĄG DALSZY NASTAPI)

Kronika

Obrzędy liturgiczne Wielkiego Tygodnia

14
kwietnia
Czwartek
Kalendarz rzymsko-katol.
Środa 13 Hermenegildy
Czwartek 14 Justyna

Kalendarzyk meteorologiczny

Środa, godz. 10 rano. Ciśnienie atmosferyczne średnie 752 mm. Temperatura powietrza w ub. dobie najwyższa +10 st. C., najniższa +3 st. C.

Stan wody w Warcie w dniu dzisiejszym wynosi 113 cm. Temperatura wody +6,6 st. Cels.

Nocne dyżury aptek

Śródmieście: apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; apt. im. dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; apt. Zielona, ulica Wrocławska 31; apt. Czerwona, St. Rynek 37; apt. przy Grobli, W. Garbary 41.

Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. **Lazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. **Dęblec:** Apt. przy ul. Dębiń 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna skiej 6. **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 19. **Staroleka:** Apt. miejscowa.

Ważne telefony:

Zegarynka — 07. Centrala międzymiastowa — 00. Informacja tel. — 09.

Telefon 20-33 — Jan Alejnik — Fotograf - reporter, św. Marcin 57.

Z miasta

Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra praw uzyskali: Norbert Szuman z Warszawy, Bogusław Kolacz z Działoszyca, w woj. kieleckim, Jan Kubasik z Kajewa, w woj. poznańskim, Kazimierz Ślaski z Orłowa, w woj. pomorskim, Zygmunt Gajzewski z Lidy (Dworcowa Słobódka), w woj. nowogrodzkiem, Witold Ratajczak z Ostrowa, w woj. poznańskim. Dyplom magistra filozofii w zakresie filologii francuskiej — Halina Minińska ze Środy, w woj. poznańskim, Hildegarda Woydzianka z Torunia.

Wieczór autorski. Grupa młodych poetów i nowelistów romantyków, zrzeszona w Kole Literacko - Społecznym Uniwersytetu Powszechnego im. Jana Kasprówicza urządza w ramach niedzielnych literacko-artystycznych Wieczorów Autorskich dnia 25 bm. o godzinie 20 w lokalach Ośrodka Społ.-Oświat. W programie prof. Richter Henryk — wyjątki z dramatów, Adam Królak — reportaże, Czesław Białas — wiersze, Józef Dehmel, nowele Jerzy Karpiński — nowele, Rejowski Leon — wiersze.

Czytelnia Klubu „Roma” (Podgórną 10a) z powodu świąt wielkanocnych będzie zamknięta od 15—19 bm. włącznie.

Ruch zawodowy

Zebranie filii „Światło i Woda” odbędzie się w środę, dnia 13 bm. w lokalu przy Placu Kolegiackim o zwykłej porze.

Zebranie Filii Stolarzy Związku Prac. Drzewnych Z. Z. P. w czwartek, 14 o godz. 7.30 w lokalu p. Kurzycy, Al. Marsz. Piłsudskiego 41.

Z życia organizacji

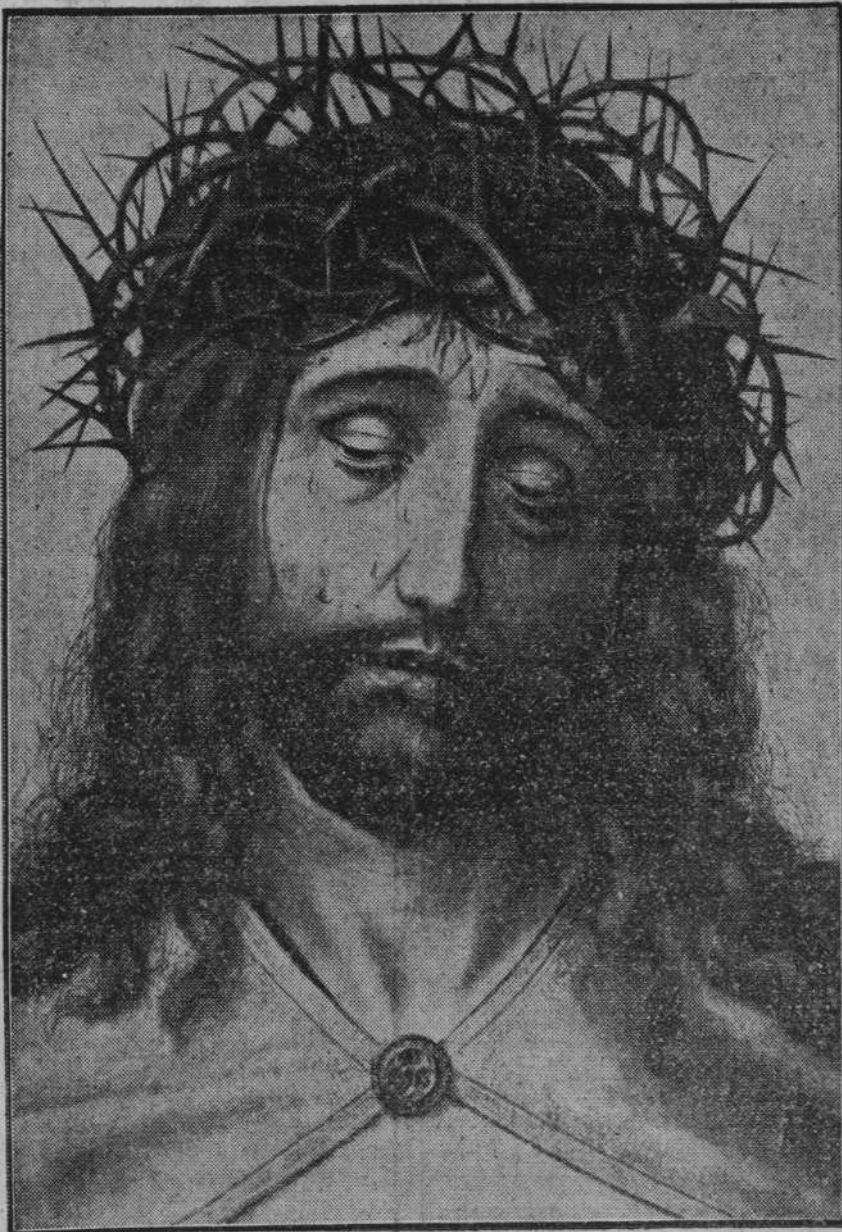
Obrady Weteranów b. Armii Polskiej we Francji. Na dużej sali Domu Królowej Jadwigi odbyło się plenarne zebranie Placówki Poznań pod przewodnictwem prezesa Springera. Po przyjęciu porządku obrad, odczytaniu protokołu i omówieniu różnych spraw organizacyjnych, uczczono pamięć s. p. księdza Streicha, proboszcza w Luboniu, który padł w służbie Bożej ugodzony kulą wroga Kościoła katolickiego. Z okazji odbywających się dni kolonialnych interesujący referat na temat „Polska musi mieć kolonie”, wygłosił następnie wiceprezes Okręgu Radaczyński. Tematem końcowych obrad była m. in. sprawa zapewnienia pracy uczestnikom walk o Niepodległość, do którego to punktu uchwalono rezolucję, polecając wykonanie jej Zarządowi Głównemu w Warszawie.

Kolejarze na rzecz Armii

Akcja fundowania przez społeczeństwo karabinów maszynowych na rzecz Armii, jako wyraz przywiązania społeczeństwa do Siły Zbrojnej i jej Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego - Rydza, znalazła żywy odzew wśród szerokich warstw pracowników kolejowych węzła Poznańskiego.

W poszczególnych jednostkach służbowych utworzyły się komitety lokalne, składające się z przedstawicieli wszystkich związków zawodowych oraz stowarzyszeń pracowników kolejowych, które zorganizowały akcję zbierania dobrowolnych dańków na powyższy cel.

Protectorat nad akcją objął dyrektor kolei inż. Krzyżanowski, który osobiście dokona wręczenia ufundowanych przez kolejarzy poznańskich ckm-ów Dowódcy Okręgu Korpusu.

Poznań, 13. 4.

Ubiegła niedziela, t. zw. „Palmowa” rozpoczęła Wielki Tydzień, poprzedzający radosny Dzień Zmartwychwstania. Uroczystości kościelne, związane z Wielkim Tygodniem, mają niezwykle uroczysty przebieg. W ciągu całego tygodnia komentuje się poszczególne fazy Męki Pańskiej, który to zwyczaj przyjął się w wieku V.

Specjalnym, wielotygodniowym nabożeństwem, odprawianym w Wielką Środę, Czwartek i Piątek, są t. zw. Ciemne Jutrznie. Powstały one z zwykłych pacierzy kapłańskich, które w ciągu Wielkiego Tygodnia poświęcone były szczególniejszemu skupieniu, a które u- dostępiono wszystkim dopiero około V. wieku.

WIELKA ŚRODA W KOLEGIACIE FARNEJ

Godz. 16: „Ciemna jutrznia”, podczas której śpiewają księża lamentacje proroka Jeremiasza. Po jutrzni spowiedź.

WIELKI CZWARTEK

Wielki Czwartek odznacza się specjalnymi ceremoniami.

W pierwszych wiekach odprawiano w dniu tym trzy msze św. Pierwsza przeznaczona była dla pokutników, w czasie drugiej poświęcano oleje św., trzecią zaś odprawiono na pamiątkę ustanowienia św. Sakramentu.

Obecnie w każdym kościele odprawia na jest tylko jedna msza św. i przez jednego tylko kapłana. Ścisłe związane z nią jest przeniesienie Przenajświętszego Sakramentu do ciemnicy i obnażanie ołtarza a w kościołach katedralnych także poświęcanie olejów św. i umywanie nóg ubogim przez biskupa. Tej ostatniej ceremonii dokonywali dawniej prócz biskupa także królowie.

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW W KOLEGIACIE FARNEJ

O godz. 9 Msza św. — ks. kan. dr. Zwolski. Kapłani przystępują do Komunii św., wiernym rozdaje się Komunię św. przed i w czasie Mszy św. Po Mszy św. Komunii św. udzielać nie wolno (za wyjątkiem wiatyku). Od Gloria we Mszy św. aż do Wielkiej Soboty milczą dzwony i dzwonki w kościele.

Po Mszy św. uroczyste przeniesienie Najśw. Sakramentu w procesji do piwnicy (ołtarz św. Krzyża) i niespory ciche. Po niesporach ceremonie obnażania ołtarza na znak żałoby.

W Katedrze odbywa się w tym czasie konsekracja Olejów św. dokonywana przez Ks. Biskupa w asyście 12 kapłanów, 7 diakonów i 7 subdiakonów.

Po południu o 4 odbywa się w Kolegiacie Mandatum czyli Wieczera Pańska. Z zakrystii wyrusza procesja przez kościół do głównego ołtarza, przed którym stoi stół (7 m długości), białym obrusem nakryty. Przy stole znajduje się fotel dla celebransa i 12 taboretów. Na stole znajdują się dwa wielkie srebrne lichtarze, wielki srebrny puchar, 3 wielkie starożytne talerze z oplatkami w kawałki pociętymi i 12 talerzyków.

Gdy chór odśpiewa „Mandatum”, jeden z księży mansonarzy odśpiewuje ewangelię, po czym celebrans intonuje kantyk „Urbi charitas”, śpiewając go naprzemiennie z duchowieństwem z starodawnych śpiewników koleg. z 17-go wieku. Po śpiewie siadają wszyscy — jedno miejsce wolne (Judasza). — Celebrans łamie oplatki na 12 części i po daje każdemu kapłanowi poświęcony oplatek. Po spożyciu pije celebrans z pucharu i podaje go uczestnikom wieczery. W czasie ceremonii śpiewa chór Palestriny „O bone Jesu” Haendla, „Ecce quomodo” Vitoria, „Salve caput” i „O popule mi” Philip- sa, „O crux ave”. W międzyczasie rozdaje się wiernym poświęcone oplatki przy balustradzie wzgl. na kościele. Po ceremonii wraca duchowieństwo do zakrystii.

Poczty w Wielkanoc

W Wielką Sobotę tj. dnia 16 bm. służbę zewnętrzną dla publiczności ogranicza się w placówkach pocztowo-telekomunikacyjnych do godz. 16.

W I-szy dzień Wielkanocy tj. w niedzielę, dnia 17 bm. zewnętrzną służbę pocztową i służbę doręczeń ustaje w zupełności.

W II-gi dzień Wielkanocy t. j. w poniedziałek, dnia 18 bm. placówki pocztowo-telekomunikacyjne pełnią służbę wewnętrzną dla publiczności w godz. 9-11, w tym dniu odbędzie się jednorazowe doręczenie wszystkich przesyłek pocztowych.

Godziny urzędowe w telegrafii i telefonii w podanych dniach pozostaje bez zmiany.

Zakończenie roku Un'wersytetu Powszechnego

Dzisiaj w środę o godz. 19 odbędzie się w auli Gimn. im. Paderewskiego przy ul. Składowej 2 uroczyste zakończenie roku szkolnego na Uniwersytecie Powszechnym im. Jana Kasprówicza.

W programie występ muzyczny Stow. Kult. Ośw. Prac. Admin. Wojsk „Spaw”, przemówienie p. prof. Leona Kandziory, inspektora szkolnego i innych oraz deklamacje.

Kierownictwo Uniwersytetu zaprasza wykładowców, słuchaczy, organizacje społeczne i kulturalno-oświatowe, oraz wszystkich sympatyków i zainteresowanych do udziału w uroczystości.

Nowość techniczna przy remoncie samochodów

Każdy rzetelny wysiłek naszego przemysłu, uniezależniający nas od zagranicy, społeczeństwo wita z radością. Nie chodzi przy tym o zdobycze techniczne wielkie. Najmniejsze bowiem osiągnięcie w tym zakresie wzmacniają pozycję rodzimego przemysłu. Jedną z ostatnich zdobyczy na tym polu, to polski wynalazek, ulepszący sprowadzane dotychczas z zagranicy narzędzia uruchmiane elektrycznością, służące przy remon- tach samochodów. Dotychczas spro- wadzaliśmy je z Niemiec i Szwecji; obecnie będzie można nabywać tego typu narzędzia w kraju. Firma produkująca „elektryczne narzędzia samochodowe” zademonstruje je na Targach Poznańskich w dniach od 1 do 8 maja 1938 r. (az)

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa)		Nr. rozrachunku	
Nowy Kurjer		9	
Na zł <input type="text"/> gr <input type="text"/>			
Wpłacający			
(nazwisko) _____			
(imię) _____			
Pocшта: _____			
miejscowość _____			
ulica _____			
numer domu _____		numer mieszkania _____	
Dziś wpłaty		Dziś wpłaty	

Przekaz rozrachunkowy		Nr. rozrachunku	
		9	
na zł <input type="text"/> gr <input type="text"/>			
złote słownie _____ gr _____ Jak wyżej			
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa)			
Nowy Kurjer			
Poznań			
POCZTA: Poznań I.			
Podpis przyjmującego		Numer nadawcy	
Dziś wpłaty		Stempel okręgowy	

Ruch bezsygnałowy zaprowadzony na stałe

W dniu dzisiejszym p. wojewoda poznański podpisał rozporządzenie, wprowadzające z dniem 25 bm. bezsygnałowy ruch pojazdów mechanicznych na ulicach m. Poznania na stałe.

Wybuch gazu

Przy ul. Wypiańskiego 20 nastąpił wczoraj wybuch gazu świetlnego, siłą którego zniszczona została ściana pomiędzy kuchnią a pokojem, szereg mebli oraz łazienki na wszystkich piętrach. Jedna osoba odniosła lekkie obrażenia.

Zakończenie

„Dni Kolonialnych“

Dziś, w środę o godz. 19 odbędzie się na Placu Wolności uroczyste zakończenie „Dni Kolonialnych“ oraz zdjęcie bander w obecności przedstawicieli władz i organizacji. Przemówienie wygłosi przewodniczący Wojew. Komitetu Obywatelskiego „Dni Kolonialnych“ pułk. Kohutnicki.

WIELCY ZDOBYWCY KOLONII W DOBIE RENESANSU

Dziś, w środę o godz. 20, odbędzie się w sali Śniadeckich, Collegium Medicum, odczyt radcy mec. dra Konrada Kolszewskiego, prezesa Stowarzyszenia Polsko-Włoskiego, na temat „Wielcy zdobywcy kolonii w dobie renesansu“.

Świetny prelegent, po wstępnym omówieniu obecnej walki o kolonie oraz konieczności szerokiego wybrzeża morskiego i kolonii dla Polski, wykaże, dlaczego właśnie w dobie renesansu jako najwspanialszego okresu dziejów ludzkości powstały największe ekspedycje kolonizatorskie. Celem ich, odmiennie od dzisiejszych powodów przeludnienia i braków surowców, było szerzenie chrześcijaństwa i zdobycie złota dla wzrostu państwa.

Na tle tej epoki przesuwają się wyprawy włoskiego franciszkanina Carpina w towarzystwie polskiego zakonnika Benedykta do Mongoli, późniejsze podróże wenecjańczyka Marco Polo i handlowe wyprawy genueńczyków Olsniewają śmiało ekspedycje kolonizatorskie portugalczyków do Afryki, Indii i Ameryki, opiewane przez Calderona i Camoesa. Obok nich przewijają się tragizm wyprawy Columba i rozmach wypraw hiszpańskich zdobywców Ameryki. Odczyt zakończy krótkie historyczne przedstawienie kolonizatorskich zdolności Polaków.

Kronika policyjna

— **Ujęcie a.** Patrol policyjny przytrzymał 26-letniego Urbaniaka Antoniego, pom. gastronomicznego (ul. Klasztorna 4), który był w posiadaniu 75 sztuk kamyczków do zapalniczek, pochodzących przypuszczalnie z przemytu. — Ponadto przytrzymał 30-letniego kowala Kasprzaka Tomasza, zam. Naramowice - dwór, który usiłował sprzedać w jednym ze składów komisowych swój drut miedzianego wagi około 30 kg. Kasprzak znany jest jako przestępca, wobec czego osadzono go w areszcie policyjnym.

— **Amator maszyny do pisania.** Wegnerowski Władysław, z zawodu kowal, lat 30, (ul. św. Józefa 9a) kilkakrotnie notowany i karany za różne przestępstwa ujęty został za kradzież maszyny do pisania i dwóch tek skórzanych na szkodę jednej z instytucji w Poznaniu. Wegnerowskiemu odebrano skradzione przedmioty i wrócono uszkodzonym.

— **Z zapisków policjanta.** W dobie ub. policja m. Poznania sporządziła 12 donieśień karnych, ukarała doraźnie 24 osoby za przekroczenie przepisów o ruchu kołowym i administracyjnych, doprowadziła za opilstwo 5 osób, za żebractwo i włóczęgostwo 2 osoby, podejrzanych o kradzież 4 osoby.

— **Zapiski policjanta.** W ub. dobie policja Poznania sporządziła 10 donieśień karnych, ukarała doraźnie 66 osób, upomniała 24 osoby za przekroczenie przepisów drogowych i administracyjnych, za zakłócenie spokoju publicznego ukarała 1 osobę, za opilstwo przytrzymała 2 osoby, za żebractwo i włóczęgostwo 11 osób, podejrzanych o kradzież 3 osoby, za paserstwo 2 osoby, poszukiwanych przez władze sądownie 5 osób.

Wypadki

— **Zamach samobójczy.** Wczoraj o godz. 19-tej niej. Bronikowski Antoni, lat 27, kupiec bez pracy, zam. przy ul. Rybaki 18 a, wypił w celach samobójczych jedyny. Zawezwana karetka pogotowia rat. (66-66) przewiozła desperata do oddziału szpitala miejskiego na Grobli.

— **Wypadek rowerzysty.** O godz. 18.30 spadł z roweru na ul. Wypiańskiego 27-letni Aleksander Jachup, zam. przy ulicy Listopadowej. Doznał on silnego wstrząsu mózgu i ogólnych potłuczeń. Pogot. rat. (66-66) przewiozło nieszczęśliwego do szpitala miejskiego.

Starosta Czarnocki przed sądem apel.

Dziś o godz. 10 rano przed sądem apel. rozpoczął się przewód sąd. przeciwko osk. Jerzemu Czarnockiemu. Rozprawie przewodniczy sędzia Eimer, oskarża prok. Majkowski. W obronie występują adw.: Powalowski i M. Wedegis.

Osk. Jerzy Czarnocki spotkał się z zarzutem, że będąc starostą w Tczewie dopuszczał się nadużywania władzy i przywłaszczenia. Oskarzenie I inst. szło w kierunku przywłaszczenia kwot z Funduszu Bezrobocia w sumie 14.700 zł. W czasie procesu jednak osk. zdołał się z kwot tych wyliczyć, uwalniając się od zarzutu przywłaszczenia, z tym jednak, że pieniądze zużytkował na cele niezgodne z ich przeznaczeniem. Według następnego zarzutu, osk. podwyższał samowolnie opłaty na rzecz komisji rozdzielczej niezgodnie ze stawkami, które wyznaczyło ministerstwo Op. Sp. Zarzut ten odnosi się do paragrafu 1 art. 256 kk. Z funduszu dla zubożałych rolników osk. przywłaszczył zł 285. Przewód I inst. nie wykazał w związku z tym czynem chęci osobistego zysku. Pieniądze te osk. zużył — jak oświadczył — na cele społeczno-polityczne.

Z pieniędzy otrzymanych z min. Op. Sp. osk. składał jedynie sumaryczne sprawozdania miesięczne, wskutek czego miał możliwość uchylenia przy wyliczeniu się.

Biegły procesus I instancji stwierdził również fałszowanie list wykazujących zapomogi, udzielone bezrobotnym. Osk. oświadczył, że pieniądze uzyskane tą drogą zużywał na cele polityczne, licząc się z pełną presją psychiczną, jaka istnieć miała wobec przełożonych. Przewód sąd. I inst. rozpatrzywszy tę sprawę, wykluczył prawdziwość istnienia takiej sytuacji.

Osk. Czarnocki spotkał się jeszcze z kilkoma zarzutami przywłaszczeń i udzielania samowolnych dyspozycji.

Sąd I inst. skazał go na 2 lata więzienia.

Rozprawa trwa.

Wydawanie święconego dla bezrobotnych

Bezrobotni zakwalifikowani do pomocy doraźnej w Miejskim Komitecie Obywatelskim w Poznaniu otrzymają jako pomoc święteczną następujące produkty:

Grupa I. samotni: 1 kg strucla, pół kg kielbasy, 20 kostek kawy konserwowej; posiadający własne ognisko 50 kg węgla.

Grupa II a. 2 osoby: 1 kg kielbasy, 1 kg strucla, 20 kostek kawy konserwowej, 50 kg węgla.

Grupa II b. 3 osoby: 1 kg kielbasy,

1 kg strucla, pół kg cukru, 20 kostek kawy konserwowej, 50 kg węgla.

Grupa III, 4—5 osób: 2 kg kielbasy, 2 kg strucla, trzy czwarte kg cukru, 30 kostek kawy konserw., 75 kg węgla.

Grupa IV, 6 i więcej osób: 3 kg strucla, 1 kg cukru, pół kg smalcu, 40 kostek kawy konserw., 100 kg węgla.

Paczki oraz struclę wydawać się będzie w sali gimnastycznej przy Zimnych Ogródkach, kielbasę w skła-

TELEGRAMY

Czy Francja stanie w obronie Czech

Sensacyjny artykuł wybitnego uczonego francuskiego

Paryż, 13. 4. (PAT)

Wybitny uczony francuski, profesor prawa, swego czasu doradca prawny Quai d'Orsay p. Joseph Barthelemy, zamieścił w „Le Temps“ artykuł o Czechosłowacji, który wywołał sensację w kołach politycznych.

Prof. Barthelemy oświadcza na wstępie, że wobec kampanii propagandowej na łamach pewnej części prasy francuskiej, zmierzającej do zaangażowania Francji w obronę Czechosłowacji, sumienie obywatela francuskiego nakazuje mu wyjaśnić zasadnicze elementy problemu czeskiego.

P. Barthelemy stwierdza, że Czechosłowacja jest zlepkiem różnych narodowości, a problem obrony tego państwa nasuwa szereg poważnych wątpliwości. Autor na zasadzie analizy prawnej dochodzi do wniosku, iż Francja nie jest zobowiązana do rozpoczęcia wojny w obronie zagrożonych Czech.

W armii czeskiej — pisze prof. Barthelemy — służą żołnierze niemieccy, którzy z pewnością mają poczucie, że nie służą własnej ojczyźnie. Poza trzema milionami Niemców w Czechosłowacji żyją również i inne narodowości, które bynajmniej nie uznają państwa czeskiego za swoją ojczyznę. 20 lat istnienia republiki czeskosłowackiej nie rozwiązało problemu unifikacji tego państwa. Powyższe stwierdzenie nasuwa pytanie, czy dla zachowania istniejącej formy państwa czeskiego, które jest politycznym zlepkiem różnego rodzaju narodowości, warto rozniecić wojnę światową. Pan Barthelemy odpowiada negatywnie.

Czy Francja — zadaje drugie z kolei pytanie autor — sama może obronić niezależność Czechosłowacji? Z oświadczenia Chamberlaina i Hendersona wynika, że jeżeli Francja rozpocznie wojnę w obronę Czechosłowacji, to z pewnością zostanie w niej osamotniona. Autor uważa poza tym, że pomoc sowiecka dla Czechosłowacji jest fikcją.

Barthelemy stwierdza dalej, iż Czechosłowacja jest nie tylko okrażona pod względem politycznym lecz i gospodarczym. Trzecia część obrotów Czechosłowacji przypada na Niemcy, również trzecia część na Austrię. Z chwilą Anschlussu dwie trzecie obrotów handlowych Czechosłowacji uzależnione jest od trzeciej Rzeszy.

Czy istnieją jednakże jakiejkolwiek zobowiązania, by Francja zmuszona była roz-

począć wojnę w razie zaatakowania Czechosłowacji? Prof. Barthelemy odpowiada, iż zobowiązania takie nie istnieją.

Traktat z 25 stycznia 1924 r., nakłada na Francję obowiązek uzgodnienia stanowiska z Czechosłowacją w razie komplikacji międzynarodowych, jednakże ściśle w ramach Ligi Narodów. Traktat z r. 1924 jest więc zwykłym ogniwem organizmu genewskiego i posiada wartość taką, jaką posiada Liga Narodów. Poza Ligą Narodów nie posiada on żadnego konkretnego znaczenia. Drugi traktat francusko-czeski z r. 1925 jest częścią dodatkową traktatu lokarneńskiego i z chwilą unicestwienia paktu lokarneńskiego, również przestał mieć jakiejkolwiek znaczenie.

Francja więc — kończy p. Barthelemy — nie jest w żaden sposób zobowiązana prowa-

dach rzeźniczych należących do Cechu rzeźniczego. Węgłe wydawać będzie Składnica Miejskiego Komitetu Obywatelskiego.

Bezrobotni winni się zgłosić po odbiór paczek wg. niżej podanej kolejności i wskazanej godziny:

Bezrobotni pracownicy umysłowi od A do Z dnia 15 bm. od godz. 11 do 12.30.

Bezrob. kobiety pracow. fiz. od A do Z dnia 15 bm. od 12.30 do 14.

Bezrobotni fizyczni N. O. P. R. dn. 15 bm. od godz. 14 do 15.30.

Bezrobotni fizyczni S. T. U. W. Z. dn. 15 bm. od godz. 15.30 do 17.

Bezrobotni fizyczni od A do M dn. 15 bm. od godz. 17 do 20.

Zatrudnieni z kredytów M. K. O. Bezrobotni fizyczni od A. do J. dn. 16 bm. od godz. 8 do 9.30; K. L. M. od godz. 9.30 do 11; N. O. P. R. od godz. 11 do 12.30; S. do Z. od godz. 12.30 do 14-tej.

Komunikaty teatralne

— **Teatr Polski.** Dziś w środę „Niespodzianka. W czwartek, piątek i sobotę teatr nieczynny.

— **Teatr Peryferyjny.** W drugi dzień świąt, 18 kwietnia o godz. 20-tej w sali kina „Polonia“, ul. Marsz. Focha 175, odegrany będzie b. efektywny melodramat w 4-ach aktach, Fr. Domnika „Miłość na Górczynie“. Ciekawe przeżycia pięknej Marysi w otoczeniu dobranej kompanii Wicusia. Bilety od 50 gr. Przedsprzedaż w lokalu pana Grzegorzewicza na miejscu, tel. 65-97.

Jak usunąć brzydki osad na zębach?

To bardzo proste. Należy poprostu czyścić zęby znaną pastą do zębów Chlorodont, a potem płukać usta płynem do zębów Chlorodont.

Posel czeskosłowacki u Bonneta

Paryż, 13. 4. (PAT.)

Duże zainteresowanie w kołach politycznych Paryża wywołała konferencja ministra spr. zagr. Bonneta z posłem czeskosłowackim w Paryżu Osusky'em. Dziennik „La Liberté“ daje do zrozumienia, iż nowy minister spraw zagranicznych Francji chciał po oświadczeniu Paul Boncoura, który jak wiadomo bardzo poważnie zaangażował się w sprawę pomocy francuskiej dla Czechosłowacji sprezywać poglądy nowego rządu na stosunki francusko-czeskie.

Zgon Szaliapina

Zawrotna kariera słynnego śpiewaka

Warszawa, 13. 4. (PAT.)

Jak doniosły depesze, w Paryżu zakończył życie słynny śpiewak rosyjski Teodor Szalajpin. Życie Szalajpina było jak barwny, bogaty w przygody film.

Urodził się on w 1873 r., jako syn biednego chłopca z Kazania. Był z pochodzenia Gruzinem. Miał smutne dzieciństwo, często nie dojeżdżał i jedyną radością jego był udział w chórze cerkiewnym. Był terminatorem u szewca, a następnie u stolara, a nawet tragarzem w portach nadwołżańskich z wędrowną trupą teatralną, do której zaciągnął się natychmiast i począł objężdżać z nią miasta południowej Rosji. W Tyflisie, dzięki pośrednictwu profesora śpiewu Uzatowa, udało mu się zapewnić bezpłatną naukę śpiewu i już w 19-tym roku życia dzięki protekcji tegoż profesora wstąpił do zespołu opery tyfliskiej.

W r. 1893 Szalajpin zawarł pierwszy kontrakt z dyrekcją opery cesarskiej w Petersburgu, gdzie jednakże skutkiem intryg nie udało mu się zdobyć żadnego sukcesu. Wobec tego Szalajpin zerwał kontrakt z operą cesarską i zaangażował się do prywatnego teatru operowego kupca

petersburskiego Mamontowa, którego opiece zawdzięcza swą dalszą karierę. A kariera ta była wręcz zawrotna. Przez cały szereg lat był najpopularniejszym śpiewakiem w Rosji, forytowanym przez dwór cesarski. Od r. 1899 śpiewa już stale w teatrze cesarskim.

Wszędzie występy Szalajpina budziły nieopisany entuzjazm, ceniono go wyżej niż przedtem Caruso. Gaże jego osiągały zawrotne sumy. W r. 1934 Szalajpin zaangażowany został do jednej z paryskich wytwórni, gdzie umiano wykorzystać jego wspaniały talent aktorski i powierzono mu wykonanie roli Don Kiszota. Film ten obiegł cały świat. W listopadzie ub. r. zdawało się, że Szalajpin porzuci swą działalność artystyczną — skutkiem przewlekłej choroby gardła, ale mimo sędziwego wieku śpiewał on dalej, osiągając poważne jeszcze tryumfy w Ameryce. Zmarł w Paryżu we własnym mieszkaniu. Osierocił on 2 synów i 5 córek. Jeden z synów jest znanym portrecistą paryskim, a drugi aktorem filmowym.

Warszawa miała sposobność podziwiać Szalajpina przed kilku laty w jego popisowej roli Borysa Godunowa — operze Musorgskiego.

Odnaczenia za Zasługi

Starosta Powiatowy inż. Czesław Gajzler w obecności duchowieństwa, przedstawicieli władz wojсковych, samorządowych oraz za prozonych gości dokonał dekoracji:

Idzie szczęście!

Poco biegać tracić głowę,
Mieć wydatki i zmartwienia,
Gdy święcone jest gotowe,
Czeka na nas!
Trzeba tylko dać złotówkę
Na biedne ochronki dzieci.
Będą święta bez zmęczenia
i szczęście w domu zaświeci.
A ten jeden mały znaczek
W wydatkach ci nie zważy,
Z losem „szczęścia na sierotki”
Będzie każdemu do twarzy.
Kup bilecik i co rychlej otwieraj
domu podwoje,
Bo za Tobą idzie szczęście
„Wielkie szczęście”
No i moj!

Poczta w czasie świąt

W czasie nadchodzących Świąt Wielkanocnych urządowanie miejscowego Urzędu Poczтового będzie ograniczone jak następuje:

w sobotę do godz. 16-ej, w niedzielę 17 b. m. Urząd Pocztowy nieczynny, jedynie doręczane będą pośpieszne przesyłki listowe zwykłe i polecane bez pobrania oraz zawiadomienia o nadejściu przekazów pośpiesznych i telegraficznych, paczek żywnościowych i z żywymi zwierzętami: w poniedziałek 18 b. m. Urząd czynny będzie we wszystkich działach od godz. 9 do 11 oraz doręczane będą jednorazowo wszystkie przesyłki.

Wielki Czwartek w Bazylice Katedralnej 14 kwietnia, godz. 9 rano

Msza św.

- 1) Introit — śpiew gregoriański.
- 2) Ks. Z. Olszewski: Kyrie z 5-tej Mszy.
- 3) Ks. Z. Olszewski: Gloria Des dur.
- 4) Ks. Z. Olszewski: Christus factus est.
- 5) Credo III: śpiew gregoriański.
- 6) Ks. Z. Olszewski: Lauda Sion.
- 7-8-9 Sanctus, Benedictus i Agnus śpiew gregoriański.
- 10 Pange lingua — śpiew gregoriański.
- Wykona chór Alumnów.
- Ciemna Jutrznia godz. 4 po poł.
- 1) Palestrina: Omnes amici.
- 2) Ks. Z. Olszewski: Velum templi.
- 3) Vittoria: Teneprae.
- Christus factus i Miserere, jak wyżej.
- Wykona chór katedralny.

1. Ks. Michała Szabinińskiego, proboszcza parafii Grabkowo, gm. Kowal — Złotym Krzyżem Zasługi. 2. Stanisława Staszyńskiego, dyr. Szk. w Starym Brześciu. zam. Stary Brześć, gm. Falborz — Srebrnym Krzyżem Zasługi. 3. Dyr. K. K. O. m. Włocławka p. Stanisława Grochowskiego, zam. Włocławek — Srebrnym Krzyżem Zasługi. 4. Nikodema Paszkiewicza właściciela apteki, zam. Włocławek — Srebrnym Krzyżem Zasługi. 5. Walerii Paszyńskiej, działaczki społecznej, zam. Brześć Kuj. — Brązowym Krzyżem Zasługi. 6. Anieli Kokorzyckiej, działaczki społecznej, zam. Lubraniec — Brązowym Krzyżem Zasługi. 7. Jana Koźmińskiego, wójta gm. Chodecz — Brązowym Krzyżem Zasługi. 8. Andrzeja Marciniaka, wójta gm. zam. Boniewo — Brązowym Krzyżem Zasługi. 9. Adolfa Ejchlera, działacza społecznego, zam. Włocławek — Brązowym Krzyżem Zasługi. 10. Ignacego Józwiaka, prezesa Zw. Okr. Chrz. Zjedn. Zawodowego, zam. Włocławek — Brązowym Krzyżem Zasługi. 11. Antoniego Modrzejewskiego, działacza społecznego w Miechowicach, gm. Falborz — Brązowym Krzyżem Zasługi.

Okolicznościowe przemówienia wygłosili: Starosta Powiatowy, inż. Czesław Gajzler, Ks. Prof. Dr. Stefan Wyszyński i ks. proboszcz Michał Szabiniński.

KOMUNIKAT

Po spożyciu mięsa wołowego lub wieprzowego, a zakażonego wagrami powstaje w organizmie człowieka bardzo niemiły gość — pasożyt — w postaci albo tasiemca przewierconego (taenia - saginata) albo tasiemca samotnego (taenia - solium), które czerpią soki żywotne dla swego pożywienia z organizmu człowieka.

Tasiemce mogą często spowodować tak nieznaczne objawy, że dopiero po ich ujawnieniu przez analizę, chory dowiadyuje się o ich istnieniu w jego organizmie. W innych wypadkach występują objawy kiszkowe jako: bóle w postaci kolek, zaburzenia żołądka, niekiedy biegunka brak łaknienia, lub głód, kołatanie serca, bóle głowy, wymioty i t. p. U dzieci może dojść do drgawek, jak przy padaczce. Wagry tasiemca samotnego (po spożyciu mięsa wieprzowego, zakażonego wagrami), mogą dostać się do mózgu, gdzie przekształcają się w bombłowce i po usadowieniu się tam powodują bardzo ciężkie schorzenia tkanki mózgowej, a w konsekwencji chorobę umysłową. Chcąc uniknąć tych przykrości i cierpień, nie chorować i być zdrowym — należy pamiętać o jednej zasadniczej rzeczy: mięso i wędliny trzeba kupować wyłącznie takie, które poddane było badaniu lekar-

ZŁÓŻ OFIARĘ NA POMOC ZIMOWĄ

Porządek nabożeństw w parafii św. Jana

- 1) W Wielki Czwartek o godz. 9-ej rano Uroczysta Suma z kazaniem liturgicznym: spowiedź od godz. 6-ej rano. Zwracamy się z gorącą prośbą do naszych parafian, by zechcieli przynosić jak najwięcej kwiatów dla przybrania Grobu Pana Jezusa
- 2) W Wielki Piątek o godzinie 8-ej rano czytanie Pasji według św. Jana 9 modlitw za cały świat adoracja Krzyża św. Msza św. z Hostią uprzednio konsekrowaną, przeniesienie Pana Jezusa do Grobu, Nieszpory. O godzinie 5-ej po południu Gorzkie Zale z kazaniem.
- 3) W Wielką Sobotę o godz. 7 rano poświęcenie nowego ognia i wniesienie go do świątyni, poświęcenie paschału, czytanie 12-tu prorocत्व, poświęcenie wody chrzcielnej i chrzest dzieci, uroczysta Msza św. z nieszporami.
- 4) Od godziny 12-ej w południe w Wielką Sobotę ustaje post i wstrzeźliwość od potraw mięsnych.
- 5) W Wielką Sobotę odbędzie się święcenie pokarmów w domach całej naszej parafii. Początek święcenia pokarmów o godzinie 10 rano.
- 6) W Wielkanoc o 6-ej rano rezurekcja, jutrznia, uroczysta Msza św. z kazaniem, o godz. 9 rano wotywa z nauką, o 2-ej suma z kazaniem, o 4-ej po południu nieszpory.

7) W poniedziałek Wielkanocny porządek nabożeństw jak w niedzielę.

8) Uroczystość Wielkanocna jest w Kościele Katolickim największym świętem I-ej klasy z oktawą I-ej klasy, z racji tej przez całą oktawę codziennie po wotywie o godz. 8-ej rano będzie czytana Lekcja i Ewangelia św.

Święcone dla Członków Z. P. Z. Z. we Włocławku

Z okazji Świąt Wielkanocnych odbędzie się święcone dla Członków oddziałów Z. P. Z. Z. we Włocławku przy udziale zaproszonych gości w sobotę dnia 16 kwietnia b. r. o godz. 20-ej, zaś dnia 24 kwietnia b. r. dla dzieci członków Z. P. Z. Z. — otrzymywać będą cukierki, pierniki i pisanki.

Przypominamy

Przypominamy wszystkim naszym czytelnikom, że przy pierwszych objawach grypy, a mianowicie bólu głowy i kończyn, uczucia ogólnego osłabienia — należy natychmiast przeciwdziałać i usunąć niebezpieczeństwo, które grozi

Właściwym i celowym przeciwdziałaniem jest: natychmiast położyć się do łóżka i zanim lekarz przyjdzie — zażyć kilkakrotnie Aspirynę.

SWIĘTA ZA PASEM
już czas kupić
WÓDKI I LIKIERY
Rektyfikacji Warszawskiej

Chcesz być zdrow i wesół w święta, spożywaj mięso i wędliny z wiadomego Ci pochodzenia — ubite sztuki w Rzeźni Miejskiej i odcchowane pieczęcią.

W W A E A pp. kupy!

Ogłoszenia do podwójnego numeru świątecznego przyjmują specjaliści wysłannicy „Expressu Kujawskiego”.

Zamówienia telefonicznie: 11-00
od 8 do 20 każdego dnia do
Wielkiego Piątku włącznie.

PAMIĘTAJCIE:

Reklama jest dźwignią handlu!

Sygnatura: Km. II. 1393/38.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego we Włocławku II-go rewiru Władysław Młodzianko, mający kancelarię we Włocławku, ul. Kilińskiego Nr. 7, na podstawie art. 602 k.p.c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 29 kwietnia 1938 r. o godz. 10 w Choceniu, gm. Śmiłowice, odbędzie się I-sza licytacja ruchomości, należących do Zbigniewa Korolkiewicza, składających się z biurka, garnituru mebli salonowych, dywanu, radioaparatu, fuzji, mebli i innych, oszacowanych na łączną sumę zł. 2010.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

KOMORNIK: (—) W. Młodzianko

Włocławek, dnia 11 kwietnia 1938 r.

Sygnatura: Km. II. 456/38

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego we Włocławku II-go rew. Władysław Młodzianko, mający kancelarię we Włocławku, ul. Kilińskiego Nr. 7, na podstawie art. 602 k.p.c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 kwietnia 1938 r. o godz. 11 we Włocławku, Aleje Szopena Nr. 30, odbędzie się I-sza licytacja ruchomości, należących do Wiktora Mühsama, składających się z radioodbiornika f. Telefunken Lux 777, zegaru ze złotej brzozy i urządzenia gabinetu składającego się z biblioteki, biurka, kapapy, 3 foteli i 2 krzesel, mahoni, krytych niebieskim lnem, oszacowanych na łączną sumę zł. 7000.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

KOMORNIK: (—) W. Młodzianko.

Włocławek, dnia 11 kwietnia 1938 r.

na święta **KONIAKI WINKELHAUSENA**

Nadchodzą święta! Jeżeli chcesz je spędzić wesoło i zdrowo, musisz spożyć mięso zdrowe i świeże, a więc pochodzące z uboju rzeźni i odcchowane pieczęcią rzeźni.

Dyżur lekarski i apteczny

Dyżur apteczny — p. Paszkiewicza ul. Stodólna.
Dyżur apteczny — p. Katzowej, ul. 3-go Maja 16 tel. 12-34.
Dyżur apteczny — p. Mejstra, ul. Kościuszki 1, tel. 13-78.